DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy 8 str. | Naczelny Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 12-2 w poł. | Rękopisów Redakcja nie zwraca | Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza | Redakcja Administracja: Toruń, Szeroka 11 | Konto czekowe P. K. O. Nr. 160-315 | Telefony Redakcji dziennej 747, 748. Telefon Redakcji nocnej 749. | Cena numeru w Toruniu i na prowincji gr. 20

Oddziały: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21, tel. 214-94 — Gdynia, ul. 10 lutego, tel. 15-44 — Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9, tel. 442. Wejherowo, ul. Gdańska 4 tel. 64, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, — Inowrocław, ul. Marsz. Piłsudskiego 4a, tel. 602.

Rok V. Toruń, wtorek 7 lutego 1933 Nr. 30

Niemcy na wulkanie

Walki hitlerowców z reichsbahnnerowcami nie ustają

Monachjum, 6. 2. (PAT). Przeciwnicy polityczni obecnego rządu Rzeszy urządzają prawie codziennie **burzliwe demonstracje w Monachjum i na prowincji.** Dotychczas zanotowano kilkanaście wypadków ciężkiego poranienia. Większość zamieszek i niepokojów panuje w **okilcy Kempten (Algau).**

Berlin, 6. 2. (PAT). Wczoraj wieczorem w Strassfurcie **dokonano zamachu rewolwerowego na posła frakcji socjal-demokratycznej w sejmie pruskim Kastena.** Zamach ma tło polityczne i wykonany został przez **17-letniego** ucznia gimnazjum w okolicznościach następujących: W czasie manifestacji narodowych socjalistów i Stahlhelmu, **jeden z członków robotniczych oddziałów został raniony.** Kasten jako burmistrz miasta Strassfurtu wydał **nakaz aresztowania jednego z demonstrantów** i sprowadzenie go na ratusz. Kiedy po przesłuchaniu aresztowanego **Kasten opuszczał ratusz,** podszedł do niego 17-letni uczeń gimnazjum i ze słowami: **„Nadeszła dziś godzina porachunku!"** oddał strzał z rewolweru, raniąc posła śmiertelnie. Zamachowca aresztowano. Kasten wkrótce po przywiezieniu do szpitala **zmarł wskutek upływu krwi.**

Berlin, 6. 2. (PAT). W ciągu niedzieli nadeszły **wiadomości z różnych stron Rzeszy o krwawych starciach politycznych w Chemnitz. Podczas** manifestacji żelaznego frontu doszło do bójki między członkami republikańskiego Reichsbanneru i narodowymi socjalistami. Jeden Reichsbannerowiec został zabity, dwóch ciężko ranionych. Pozatem po obu stronach szereg osób odniosło lekkie rany.

We Wrocławiu odbył się olbrzymi miting Reichsbannerowców, na którym przemawiał poseł socjal-demokratyczny **Loebe.** Po zgromadzeniu ruszył na miasto pochód demonstracyjny, przyczem po drodze **dochodziło wielokrotnie do starć.** Szereg osób jest ranionych.

ROZWIĄZANIE PRUSKICH WŁADZ KOMUNALNYCH.

Berlin, 6. 2. (PAT). Komisaryczny rząd **pruski zarządził rozwiązanie** wszystkich reprezentacyj komunalnych na obszarze **Prus i** prowincyj pruskich. **Nowe wybory komunalne rozpisane zostały na dzień 12 marca.**

KARA ŚMIERCI ZA „ZDRADĘ STANU."

Berlin, 6. 2. (PAT). W czasie odbytego tu wczoraj **apelu generalnego Stahlhelmu,** przywódca organizacyj Stahlhelmowych **major Stephani** wygłosił mowę, w której m. in. oświadczył, że w najbliższym czasie rządowi **Rzeszy przedłożony zostanie projekt specjalnej ustawy o ochronie narodu niemieckiego.** Ustawa przewidywać będzie dla obywateli niemieckich **karę śmierci za zdradę kraju.** Obcokrajowcy występujący przeciw Niemcom mają być niezwłocznie wydaleni z granic państwa niemieckiego. Pisma, przedstawiające Niemcy w nieprzychylnem świetle wobec zagranicy, ulegną stałemu zakazowi.

„NA ZACHODZIE BEZ ZMIAN" — NA INDEKSIE.

Berlin, 6. 2. (PAT). Narodowo-socjalistyczny burmistrz miasta Dessau Hofman wydał kierownikow miejskiej wypożyczalni książek **polecenie niezwłocznego usunięcia książek o treści komunistycznej i pacyfistycznej,** które zastąpione mają być wydawnictwami patrjotycznemi. Na indeksie umieszczone zostały m. in. wydane w języku niemieckim dzieło Trockiego oraz słynna powieść Remarque **„Na zachodzie bez zmian".**

Z pianą nienawiści na ustach

Jaskrawe antypolskie wystąpienia na zjeździe akademików niemieckich w Dreźnie

Drezno, 6. 2. (PAT). W Dreźnie obradował przez ostatnie trzy dni drugi **zjazd akademickiej młodzieży niemieckiej z zagranicy,** który przybrał zdecydowanie **polityczny charakter o jaskrawych wystąpieniach antypolskich.** W trakcie zjazdu odbył się poufny kurs przeszkoleniowy dla przyszłych wodzów mniejszości niemieckiej w którym liczny udział wzięła studjująca w Rzeszy młodzież niemiecka **z Polski, Czechosłowacji, Rumunji, Łotwy i Gdańska.**

Punktem kulminacyjnym był referat Ziegfelda z Berlina na temat **„Problem korytarza".** Mówca w przeszło półtora-godzinnym referacie omówił wytyczne polityki zagranicznej Rzeszy w tym kierunku, twierdząc m. in., **że Pomorze nigdy nie życzyło sobie przynależności do Polski i żąda wcielenia do Prus.** Mimo swego blasku i rozkwitu Polska — mówił Ziegfield — stoi dziś na kruchych i wątpliwych fundamentach.

Zjazd zakończyła niedzielna publiczna manifestacja, podczas której płomienną mowę wygłosił **obywatel polski Rene Riwaguen z Łodzi,** wzywając wszystkich Niemców do dalszej wytrwałej pracy w dziedzinie odrodzenia potęgi mocarstwowej Rzeszy.

Zjazdy o podobnym charakterze powtarzają się co pół roku i mają na celu **wychowanie kadr działaczy politycznych na poszczególnych terenach mniejszości niemieckiej.**

Jednocześnie ze zjazdem otwarto w Dreźnie wystawę pism niemieckich, wychodzących w poszczególnych krajach Europy. Specjalne „honorowe" miejsce zajmuje **łódzki „Der Volksbote",** który według oświadczenia prezesa związku niemieckiej młodzieży zagranicą **„stoi na usługach Polski i jest renegatem interesów niemieckich".**

Portret Batorego dla Marszałka Piłsudskiego

przywiezie delegacja węgierska do Warszawy

Budapeszt, 6. 2. (PAT). Z okazji jubileuszu Stefana Batorego **wprowadzone zostaną na Węgrzech specjalne pociągi do Polski,** których pasażerowie uprawnieni będą do korzystania ze znacznej zniżki taryfy. Pierwszym pociągiem uda się do Warszawy **delegacja węgierska celem wręczenia Marszałkowi Piłsudskiemu imieniem Węgier portretu Stefana Batorego, pędzla Koszu.**

Bunt na krążowniku holenderskim

Zrewoltowana załoga opanowała okręt

Batawia, 6. 2. (PAT). W związku z **buntem marynarzy floty holenderskiej,** znajdującej się na wodach Nowej Holandji krążownik **„Dezeven Provincien"** opuścił port Oleleh na Sumatrze, **pozostawiając dowódcę i część załogi na lądzie.** Okręt opanowany został przez **załogę, złożoną z tubylców.** Dowódca krążownika udał się na statku „Dalbertan" w pościg za krążownikiem. „Dezeven Provincien" jest **jednym z największych krążowników marynarki holenderskiej.** Na miejsce buntu udała się eskadra floty holenderskiej.

Kłopoty francuskiego ministra skarbu

Dookoła deficytu budżetowego Republiki

Głównym tematem rozmów w kuluarach parlamentu jest sprawa, **w jaki sposób nowy minister finansów zamierza osiągnąć równowagę budżetu.** Dzienniki przypominają niedawne oświadczenie Lamoureux w komisji finansowej, według którego **twierdzenie Cherona o 10 miljardowym deficycie** wychodzi ze zbyt teoretycznego założenia. Przed miesiącem on **sam obliczał deficyt na 11 miljardów 750 miljonów,** która to cyfra jest raczej optymistyczna, **jednak określenie** deficytu a pokrycie **go — to dwie różne kwestje. O ile nie można** pokryć 10 lub 11 miljardowego deficytu należy pokryć choćby 9 lub 8 miljardów deficytu. „Le Matin" oświadcza, że **Bonnet i Lamoureux zamierzają pokryć zaledwie 4 miljardy deficytu,** drogą poczynionych oszczędności oraz wpływów fiskalnych.

Prasa wyraża zdziwienie, iż w tak krótkim przeciągu **czasu projektowane pokrycie 11 miljardów deficytu uległo nagle redukcji do 7 a następnie nawet do 4 miljardów.** Nie należy **przechodzić z jednej ostateczności w drugą** — ostrzega **„Paris Midi".**

Światowy zapas radu

Obecny zapas radu w czystej postaci wynosi na całym świecie około 1000 gramów, a największą jego ilość posiadają Stany Zjednoczone — Czechosłowacja, Anglja i Rosja. Obecnie odkryto w Kanadzie w pobliżu jeziora Niedźwiedziego **ogromne** pokłady pechblendy, w której znajduje się rad. Wobec zastosowania nowych tańszych i **szybszych** metod produkcji radu drogą przeróbki pechblendy, spodziewają się uzyskać duże ilości czystego radu z nowych złóż w Kanadzie.

2-letnia pielgrzymka Chińczyków do Rzymu

„Osservatore Romano" donosi że do *Fryburga przybył młody chińczyk Józef Ludwik Wei, który od 2 lat idąc śladem dawnych pielgrzymów zdąża do Rzymu piechotą.* Młody Wei złożył votum, że po wyzdrowieniu z ciężkiej choroby uda się pieszo do Rzymu i dotychczas, korzystając z opieki klasztorów i zgromadzeń katolickich udało mu się szczęśliwie dotrzeć do Fryburga. Młody Wei po przybyciu do Rzymu będzie przyjęty przez Ojca świętego.

Minister Beck opuścił Genewę

Genewa, 6. 2. (PAT). Wczoraj po południu opuścił Genewę minister spraw zagr. Józef Beck wraz z małżonką i szefem gabinetu Min. Spr. Zagr. Dembickim oraz sekretarzem osobistym Frydrychem.

Autor „Wojny"

ks. Mieszkis-Czerski w Bydgoszczy

Dzięki staraniom miejscowego Koła Polskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Pokoju przybywa do Bydgoszczy znany polski apostoł idei pokojowej ks. Feliks Mieszkis-Czerski, autor głośnej pacyfistycznej broszury pt. „Wojna", oraz szeregu publikacyj filozoficzno-społecznych, by wygłosić aktualny odczyt pt. „Mętny niepokój".

Odczyt ten odbędzie się już we wtorek, — dnia 7 bm. o godz. 20 w auli Miejskiego Gimnazjum im. Kopernika.

Połowy ryb morskich w styczniu br.

Z powodu mrozów i częściowego zamarznięcia zatoki, rybołówstwo styczniowe wypadło dość słabo. Złowiono ogółem na całem wybrzeżu 915800 klg. ryb, wartości 115,000 zł., a w tem 871400 klg. szprotów (87140 zł.) 27700 klg. śledzi (11110 zł) 7200 kg. dorszy (3600 zł) innych 9500 kg (14200 zł.) Ceny w stosunku do grudnia nieco zwyżkowały. Zbyt był zapewniony. Biorąc średnio z całego miesiaca płacono za 1 kg świeżej ryby: szproty 10 gr., śledzie 40 gr., dorsze 50 gr, flondry 80 groszy, węgorze 1,20 zł; szczupaki 1,80 zł; łosoś 7 zł; drobny łosoś 3 zł; Z całkowitych połowów 318000 kg dostarczono do wędzarń, 220000 kg wywieziono do Gdańska i 378000 kg rozsprzedano na wybrzeżu, głównie w Gdyni przy hali rybnej.

Nadmiar studentów

90 tys. studentów w Niemczech za wiele

Wyższe zakłady naukowe w Niemczech liczyły w r. 1931 zgórą 140.000 studentów. Z tej liczby tylko 50.000 mogło żywić nadzieję otrzymania jakiegokolwiek zajęcia po ukończeniu studjów. W kraju istnieje bowiem 330 **tysięcy posad i placówek,** których objęcie wymaga posiadania dyplomu uniwersyteckiego. Przyjąwszy, iż każda z tych posad jest przeciętnie obsadzona przez 33 lata, otrzymamy tylko **10.000 posad wakujących coroku.** Obliczając przeto trwanie studjów na 5 lat, dochodzimy do wniosku, iż 50.000 studentów wystarczy dla zaspokojenia istniejącego popytu na pracę.

Tak więc w chwili obecnej mają Niemcy **90.000 studentów, dla których nie istnieją żadne,** ale to żadne szanse i widoki otrzymania zajęcia. To też liczba bezrobotnych młodzieńsów z dyplomem uniwersyteckim wzrasta w Niemczech z roku na rok, rozgoryczenie wśród tych zastępów zwiększa się i potęguje w tym samym stopniu, co i nędza, której są ofiarą. Z nich przeto rekrutują się **bojówki hitlerowskie,** w których udział zapewnia przynajmniej dach nad głową i utrzymanie.

Przedhistoryczny śpichlerz

W pieczarach przedhistorycznych na górze Cetona zamieszkałych niegdyś przez troglodytów, znaleziono rodzaj małego śpichlerza w którym znajduje się znaczna ilość żyta, pszenicy, jęczmienia, bobu i żołędzi. Dyrektor wykopalisk, prof. Humbert Calzoni, który odnalazł parę lat temu te pieczary, twierdzi, że chodzi tu o zapasy złożone w podziemnym śpichlerzu około 4000 lat temu. Zaznaczyć należy, że tak zboże, jak bób i żołędzie *były prażone w piecu* dzięki czemu stan w jakim się zachowały jest świetny. Oprócz zboża znaleziono również sznury z prymitywnemi paciorkami oraz resztki przedhistorycznych kos.

Praca pozytywna i krytyka

Wnioski z generalnej debaty budżetowej

Generalna debata budżetowa słusznie we wszystkich parlamentach zachodnich uchodzi za **wielki dzień polityczny.** Jest to bowiem dzień, w którym **ścierają się ze sobą dwa poglądy** na sposób administrowania państwem: ten, który reprezentuje **rząd**, i ten, który wypowiada **leader opozycji.** Bo sama krytyka, czy nawet negacja, nie wystarcza. Krytykować można z największą łatwością, gdy się ma przed sobą foljał, zawierający zestawienie sięgających w miljardy dochodów i wydatków, gdy chodzi o aparat urzędowy, obejmujący dziesiątki tysięcy funkcjonarjuszy, gdy agendy rządu dotyczą terenu o rozpiętości setek tysięcy kilometrów. Oczywiście, zawsze się znajdzie jakiś sporadyczny wypadek, jakiś drobiazg, jakieś nieporozumienie lub też i jednostkowe nadużycie. Więc ułożywszy mozaikę takich drobiazgów, można bardzo łatwo krytykować.

Ale nie to jest przecież **istotą pracy ustawodawczej** — i nie to jest celem dorocznej generalnej debaty budżetowej. Cel jest zgoła odmienny. Rząd opracowuje **zestawienie dochodów i wydatków państwa** na okres następnego roku; komisja budżetowa przez szereg tygodni szczegółowo rozpatruje poszczególne działy i pozycje. A potem dopiero całe zagadnienie wpływa na plenum Sejmu i tu chodzi o **syntetyczne jego ujęcie.**

Tak też pojął swe zadanie **generalny referent budżetu, pos. Miedziński.** Jego synteza jest prosta i jasna: jesteśmy w bardzo ciężkiem położeniu; kryzys gospodarczy o światowem rozpięciu dotknął nas, choć przewidującemi zarządzeniami rządu uniknęliśmy wstrząsów, nawiedzających inne państwa, a wyrażających się w miljardowych deficytach, zachwianiu waluty itd. Nasze rezerwy skarbowe są na wyczerpaniu. **ABY POKRYĆ NIEDOBÓR, BĘDZIEMY MUSIELI ZAAPELOWAĆ O POŻYCZKĘ WEWNĘTRZNĄ DO TYCH OBYWATELI PAŃSTWA, KTÓRZY STOSUNKOWO NAJMNIEJ UCIERPIELI WSKUTEK KRYZYSU.** Mamy niepłonną nadzieję, **że zachowując** dotychczasową linję działawczą rządu t. j. **systematyczne oszczędności w wydatkowaniu, nacisk na** skartelizowany **przemysł o obniżkę** cen itd. — wybrniemy z trudności, piętrzących się **przed** nami, nie dopuścimy do żadnych groźnych konsekwencyj kryzysowych.

Tak brzmi synteza generalnego referenta, do której doszedł on na podstawie bardzo gruntownej a zarazem ostrożnej analizy naszej sytuacji gospodarczej.

Cóż tej syntezie przeciwstawiono na plenum Sejmu? I czy wogóle jej coś przeciwstawiono?

Dwa są zespoły poselskie w Sejmie, które wciąż powtarzają, że są gotowe rządzić państwem: na prawicy — endecja, na lewicy — zbankrutowana, ale teoretycznie możliwa koncepcja **centrolewu.** Jeśli się głosi, że się ma i ochotę i siły do rządzenia, to należałoby przypuszczać, że się przedewszystkiem posiada **własny plan.** I kiedy ten plan ujawnić, jeśli nie przy generalnej debacie nad budżetem? Jest to zaprawdę jedyna okazja oświadczenia: jest źle, ale podjęlibyśmy się uzdrowić wszystko w sposób następujący... I tu powinien być wyliczony szereg sposobów naprawy, podany konkretnie, realny, dorzeczny, praktyczny plan.

Tej właśnie drobnostki — pozytywnych wskazań, programowych wynurzeń — nie słyszeliśmy w Sejmie. Powiadają opozycjoniści: większość nie uchwala naszych poprawek. Ale tu wcale nie o „poprawki“ chodzi! Nie o to, czy na szkołę w Pikutkowie, wydać zamiast 50 tysięcy 40, lub jakiemuś agitatorowi partyjnemu zabezpieczyć posadę. **Społeczeństwo,** słysząc wieczne zawodzenia, jeremjaszowe skargi ze strony opozycji — ma prawo **domagać się,** aby mu ta opozycja jasno i **wyraźnie** powiedziała, jak wyobraża sobie administrowanie dochodami i **wydatkami** państwa w dobie **kryzysowej.**

A tego właśnie społeczeństwo nie usłyszało z ust trzech głównych tuzów opozycji, którzy w generalnej debacie głos zabierali, z ust **p. Rybarskiego** z endecji, **p. Langiera** ze stronnictwa ludowego i **p. Czapińskiego** z partji socjalistycznej. A jeśli nie usłyszało tego z ust tych, którzy arogują sobie prawo do spuścizny po obecnych rządach — to tem mniej usłyszy od reprezentantów kilkunastu czy kilkugłowych partyj, od NPR czy ChD do pana Rosenberga z komuny...

Cóż więc pozostało?

Mozaika drobiazgów, szczegółów, **typowe narzekalstwo.** Tu jakiś posterunkowy obruszył na siebie lokalnego menera partyjnego, nie pozwalając mu szkalować na wiecu — tam znowu skonfiskowano jakieś kalumniatorskie plotki — ówdzie obłożono podatkiem człowieka, cieszącego się protekcją jakiegoś kacyka partyjnego itd. itd. **Litanje** takie słyszeliśmy aż do znudzenia na każdem posiedzeniu Sejmu — ale w generalnej debacie budżetowej to jest stanowczo za mało. Krytyka bez przeciwwskazań, negacja bez pozytywnych i konkretnych zapodań jest jałową.

Tedy pozostało tylko **łudzenie społeczeństwa, że wszelkie zło, jakie ostatnie lata wnoszą, jest wyłączną winą rządu** — zaś wszelkie zło jakby za dotknięciem **różdżki czarodziejskiej** ustąpiłoby, gdyby władza dostała się w ręce czy to Witosa czy Rybarskiego — **natychmiast Roosevelt skreśliłby długi Polski,** natychmiast Leon Blum wystąpiłby z wnioskiem, aby z Francji do Polski wysłać wagony złota, natychmiast Austrja czy inne państwa dla pięknych oczu witosowych zwaliłyby barjery celne i zniosły restrykcje dewizowe, natychmiast Adolf Hitler okrzyknąłby hasło zaprzestania kampanji rewizjonistycznej...

Jeszcze pozostały pretensje do rządu, że nie znajduje się w wyjątkowem położeniu, a musi swe wszystkie pociągnięcia w dziedzinie gospodarczej i finansowej stosować do tych warunków, jakie stwarza kryzys światowy. Pretensje te znalazły wyraz zwłaszcza w przemówieniu p. Rybarskiego. Ułatwił on sobie swą **„krytykę“** w bardzo przemyślny sposób. Zebrał wszystkie przyczyny, działające na całym świecie na obniżkę cen, na wzrost bezrobocia, na zmniejszenie dochodów, na obniżenie stopy życiowej itd. — i obarczył **rząd polski** odpowiedzialnością za działanie przyczyn o zasięgu światowym, przyczyn, powodujących w Ameryce, Francji, Anglji, Niemczech itd. o wiele groźniejsze, niż u nas następstwa.

Ale naprawdę, jeśli „winy“ naszych władz wykonawczych, jakie wyliczył p. Rybarski, ograniczają się do tego rejestru — to **RZĄDY POMAJOWE MOGĄ BYĆ SPOKOJNE W SWEM SUMIENIU I SPOKOJNE O WYROK HISTORJI!**

Jaki był zatem wynik tego „wielkiego dnia“ generalnej debaty? A przedewszystkiem, co wywnioskować mogły szerokie rzesze obywateli z tej debaty?

Oczywiście, ludzie, mający na oczach bielmo partyjne nic wywnioskować nie mogą, a tylko lubować się będą pikanterją jałowego krytycyzmu lub wiecowym patosem.

Ale ci, którzy myślą kategorjami państwowemi, dojść muszą, przeczytawszy mowy, wygłoszone w dyskusji generalnej nad budżetem, do przeświadczenia, że jedyny zespół, mający konkretny plan działania i realizujący go zarówno ostrożnie jak i szczęśliwie w tych ciężkich czasach przesileniowych, jakie przeżywamy — to obóz, który przed siedmiu laty wziął na siebie odpowiedzialność za losy państwa.

Wszyscy inni zaś ugrzęźli beznadziejnie w — **negacji.**

A negacją ani się państwa nie buduje, ani budowy nie ochrania przed naporem kryzysu.

Dwulicowość Niemiec-zdemaskowana

Traktaty mniejszościowe nie mogą być narzędziem walk politycznych

Od chwili wejścia Niemców do Ligi Narodów, na każdej prawie sesji powtarza się ta sama **komedja: Niemcy występują w roli obrońców mniejszości narodowych.**

Te same Niemcy, które u siebie gnębią i poniewierają mniejszości narodowe, a zwłaszcza — polską, na terenie Genewy przybierają na się **szatę prokuratora, oskarżającego Polskę o rzekomy ucisk mniejszości ukraińskiej i niemieckiej.**

Nie było tak bzdurnej i bezsensownej sprawy z zakresu urojonych krzywd, jakie cierpieć mają Ukraińcy lub ludność niemiecka w Polsce, którejby przedstawiciele rządu niemieckiego nie poparli na terenie Ligi Narodów całym autorytetem swego wpływu.

Ostatnio rząd niemiecki użył jako narzędzia do walki z Polską sprawy rzekomo tendencyjnie wykonywanej przeciwko żywiołowi niemieckiemu **reformy rolnej w Polsce.** Daremnie komisja Ligi Narodów, której powierzono rozpatrzenie tej skargi, dwukrotnie — na poprzedniej i na obecnej sesji — przedkładała **raport, którego konkluzje całkowicie pokrywały się ze stanowiskiem Rządu Polskiego.** Przedstawiciel Niemiec dwukrotnie odrzucił ten raport i zapowiedział dalsze pieniactwo przed trybunałem międzynarodowym w Hadze.

Taktyka Niemiec wywołała **ostry protest ze strony polskiego ministra spraw zagranicznych J. Becka.** Minister Beck zwrócił uwagę, iż dla Ligi Narodów jest zagadnieniem pierwszorzędnej wagi **nie dopuścić do nadużywania traktatów o ochronie mniejszości dla celów czysto politycznych.** W konkluzji swego przemówienia minister Beck oświadczył, że **„Rząd Polski przeciwstawi się każdej próbie stworzenia dla pewnych grup ludności niesprawiedliwych przywilejów i nie będzie tolerował usiłowań stawiania pod tym czy innym pretekstem przeszkód w normalnej wewnętrznej pracy państwowej“.**

Wszyscy członkowie Rady Ligi Narodów którzy przemawiali w tej sprawie, poparli stanowisko ministra polskiego, a echo, jakie znalazło jego wystąpienie w prasie zagranicznej, zwłaszcza francuskiej, jest dowodem, **że Niemcy,** nadużywając procedury mniejszościowej przeciwko Polsce, **przeciągnęli strunę,** zdradzili swe istotne intencje i wywołali nieprzychylną dla siebie reakcję w opinji świata.

Występując w roli „urzędowych“ obrońców mniejszości narodowych na terenie Ligi Narodów, Niemcy, którzy nie ukrywają swej nienawiści do **„dyktatu Wersalskiego“,** stają w tych sprawach rzekomo na gruncie jego przepisów, a więc i intencji Traktatu Wersalskiego.

A przecież **twórcy Traktatu Wersalskiego jak najdalsi byli od stwarzania w klauzulach mniejszościowych narzędzia walki przeciwko Polsce.** Wykładnią autentyczną intencji twórców Traktatu Wersalskiego daje **list J. Clemenceau,** jako prezesa Konferencji Pokojowej do Ignacego Paderewskiego z dn. 24 czerwca 1919 roku. Tekst tego listu von Keller znajdzie z łatwością w zbiorach dokumentów Ligi Narodów. Jest on zamieszczony tam w tekście francuskim i angielskim (Societe des Nations 17 (1228/290).

List napisany jest przez J. Clemenceau w imieniu Rady Najwyższej głównych mocarstw sprzymierzonych, posiada więc wszelkie cechy wykładni autentycznej.

Clemenceau w liście swym wskazuje wyraźnie, że celem klauzul mniejszościowych jest **„ułatwienie mniejszościom narodowym w Polsce pogodzenia się ze swą nową sytuacją polityczną.**

Akcja niemiecka na tle klauzul mniejszościowych zmierza, oczywiście w kierunku wręcz przeciwnym, celem jej jest demonstrowanie przy każdej okazji, że rząd Polski nie posiada całkowitej władzy w stosunku do mniejszości narodowych, zwłaszcza — niemieckiej, że nawet w sprawie tak doniosłego znaczenia, jak poprawa struktury własności rolnej w Polsce, Rząd Polski musi omijać własność niemiecką, gdy chodzi o stosowanie ustawy obowiązującej dla całej Rzeczypospolitej i dla wszystkich jej obywateli.

Niemcy nie chcą wziąć na siebie, w imię równości praw, której tak dobijają się w dziedzinie zbrojeń, obowiązków, wynikających z klauzul mniejszościowych Traktatu Wersalskiego. Usiłują natomiast używać tych klauzul jako **drąga żelaznego, który wkłada się w szprychy kół państwowości polskiej.**

Stanowisko, jakie zajęła cała Rada Ligi Narodów wobec energicznego wystąpienia ministra J. Becka, jest w każdym razie dowodem, że **niemiecka dwulicowość w sprawach mniejszościowych nie przedstawia dla członków Ligi Narodów żadnych wątpliwości.**

„Włochy zachęcają do rewizji traktatów“

Sensacyjny odczyt Herriota

Trzeci zkolei odczyt Herriota z cyklu „Francja a zagranica“, poświęcony był stosunkowi Francji do państw, położonych nad morzem śródziemnem. Po skierowaniu słów uznania dla Hiszpanji za jej wielkie wysiłki w kierunku rozwiązania kwestji agrarnej, Herriot przeszedł do kwestyj **francusko-włoskich, rozważając je gruntownie.**

Herriot stwierdza, iż będąc u władzy, **dokładał wszelkich sił, by wskrzesić dawną przyjaźń francusko-włoską, lecz wysiłki jego zakończyły się niestety niepowodzeniem.** Przypisuje on to przedewszystkiem temu, iż problem francusko-włoski nie jest tak prosty, jak to niektórzy utrzymują, dalej ponieważ ludzie rządzący po drugiej stronie Alp są przesiąknięci zbytnim realizmem. Wspomnienia wojny zostały tam świadomie przytłumione. **„Mówcie nam o teraźniejszość i o przyszłości, lecz nie o przeszłości“** — twierdzą stale reprezentanci Mussoliniego na wstępie każdej rozmowy z Francuzami.

„Włochy — ciągnie Herriot — są **na czele ruchu rewizjonistycznego, gdy chodzi o traktat wersalski, traktat w Saint Germain, bądź też o traktat w Neuilly. Włochy zachęcają do rewizji traktatów,** narzucają ją nawet, jednak bez zamiaru pozbycia się korzyści terytorjalnych, które same niegdyś uzyskały“.

Herriot wskazuje na **niebezpieczeństwo jakie przedstawia przesunięcie granic dla poszczególnych państw w Europie, gdyż zmiana ta dokonana zostałaby kosztem kilku państw, dla których traktaty te stanowią kwestję życia.** Herriot wątpi, czy rewizję traktatów uda się przeprowadzić drogą pokojową.

Bilans stosunków francuskich z państwami śródziemno-morskiemi Herriot formułuje w następujący sposób:

Z Hiszpanją odradzająca się przyjaźń, we Włoszech przyjaźń ostygła, w Jugosławji przyjaźń gorąca, a Grecja jest w stosunku do Francji najbardziej kurtuazyjna.

Międzynarodowy kartel fabryk wagonów

Na ostatniej konferencji w Brukseli postanowiono przedłużyć na jeden rok międzynarodowy kartel fabryk wagonów z wyłączeniem fabryk niemieckich.

Do międzynarodowego kartelu należą następujące państwa: Belgja, Francja, Włochy, — Szwajcarja, Austrja, Węgry, Polska i Czechosłowacja.

Pięć ważnych projektów ustaw
uchwaliła Rada Ministrów

W sobotę w godzinach rannych odbyło się, pod przewodnictwem p. premjera Al. Prystora, posiedzenie Rady Ministrów, na którem rozpatrzono i uchwalono następujące projekty ustaw: o podatku majątkowym, o ulgach podatkowych dla nowowznoszonych budowli, o kartelach, o ustalaniu planu parcelacyjnego na r. 1934 oraz o zmianie ustawy z dnia 3 lutego 1931 o państwowym funduszu drogowym.

Powyższe projekty ustawodawcze przedłożone zostaną Sejmowi jeszcze w czasie bieżącej sesji budżetowej.

Podatek majątkowy
w przepisach nowej ustawy

Projekt ustawy o podatku majątkowym przewiduje, że od podatku zwolnione będą wszelkie majątki, będące własnością państwa, samorządów, Banku Polskiego, spółdzielni mieszkaniowych, instytucyj dobroczynnych, pozatem polskie pożyczki państwowe, obligacje i listy zastawne krajowe, akcje i udziały krajowych towarzystw i spółek, budynki i przedmioty kościelne, urządzenia domowe i i osobistego użytku.

Również zwolnione od podatku będą majątki, służące celom dobroczynnym, naukowym i innym celom użyteczności publicznej, nowowznoszone budynki mieszkalne w miastach.

Zasadnicza stawka podatku majątkowego wynosić będzie dwa promille rocznie, od czystej wartości majątku. Wysokość podatku majątkowego obowiązywać będzie w okresie trzyletnim.

Stawkę 2 promille opłacać będą majątki, których wartość wynosić będzie od 15.000 wzwyż, 1,5 promille przy wartości 15.000 zł, 1 promille do 10 tysięcy, majątki o wartości do 5.000 zł podatku majątkowego opłacać nie będą.

Projekt ustawy przewiduje wreszcie sposób umorzenia rat dawniej wymierzonych na podstawie dotychczasowych przepisów o podatku majątkowym.

Zwolnienie od podatków nowych domów i przybudówek

Uchwalony następnie projekt ustawy zwalnia budynki, jak również części nadbudowane i przebudowane, tak mieszkalne jak i przeznaczone do celów handlowych lub przemysłowych, jeśli budowa ich zostanie wykończona do końca 1940 roku, będą na okres 15 letni od podatków państwowych i samorządowych od nieruchomości oraz od wszelkiego rodzaju podatków i spłat dla których podstawą wymiaru są podatki od nieruchomości lub budynkowe.

Również dochody płynące z nowowznoszonych domów mieszkalnych, zwolnione będą od podatku dochodowego na lat 15 od chwili ukończenia ich budowy.

Projektowana ustawa zwalnia ponadto od podatku majątkowego wszystkie nowe budowle, przybudówki i nadbudówki, które zostały wykończone względnie będą wykończone w czasie od dnia 1 stycznia 1925 r. do końca r. 1940.

Projektowana ustawa będzie obowiązywała na całym obszarze państwa, a po uchwaleniu jej przez Sejm wejdzie w życie z dniem 1 kwietnia br. a więc w czasie najbliższego sezonu budowlanego.

Ustawa kartelowa — położy kres samowoli ciężkiego przemysłu

Przepisom ustawy kaartelowej zgodnie z uchwlonym projektem, podlegać będą wszelkie umowy, uchwały i postanowienia, mające na celu drogą wzajemnych zobowiązań lub też kontroli regulowanie produkcji zbytu cen i warunków wymiany dóbr w dziedzinie górnictwa, przemysłu i handlu. Projekt ustawy nakłada na kartele obowiązek sporządzania umów na piśmie pod rygorem ich nieważności oraz przewiduje obowiązek zgłaszania tych umów w ciągu 14-tu dni od daty ich zawarcia w ministerstwie przemysłu i handlu. Ministerstwo prowadzi rejestr kartelowy, który będzie sporządzony na podstawie zgłoszeń umów i dostępny do przeglądania dla wszystkich. Sposób prowadzenia rejestru ma ustalić specjalne rozporządzenie. Przeglądaniu nie będą podlegały akty i dokumenty, na których podstawie wpis został dokonany.

Jeżeli umowy, uchwały, czy postanowienia kartelowe zagrażają dobru publicznemu, bądź też powodują skutki gospodarczo szkodliwe, bądź też jeśli ceny zostają bezzasadnie podniesione lub utrzymane na gospodarczo nieuwzględnionym poziomie, wówczas na wniosek ministra przemysłu i handlu sąd kartelowy będzie mógł rozwiązać daną umowę lub jej poszczególne postanowienia, względnie też uchylić uchwałę uznaną za szkodliwą lub upoważnić uczestników do przedterminowego wypowiedzenia umowy czy wreszcie zwolnić ich od ujemnych skutków prawnych w razie wystąpienia ze zrzeszenia.

Należy zaznaczyć, że w myśl projektu ustawy minister przemysłu i handlu będzie mógł zawiesić w całości lub częściowo wykonanie umowy kartelowej.

Sąd kartelowy do spraw powyżej przewidzianych będzie ustanowiony przy Sądzie Najwyższym w składzie pięciu członków, w czem trzech sędziów Sądu Najwyższego oraz dwóch ławników, posiadających niezbędne kwalifikacje. Projekt ustawy przewiduje sposób orzekania sądu kartelowego, postanawiając, że orzeczenie to jest ostateczne.

Wśród innych postanowień projektowanej ustawy zasługują na uwagę przepisy, nakładające na uczestników umowy kartelowej obowiązek okazywania ministerstwu przemysłu i handlu ksiąg handlowych i dokumentów dotyczących wykonywania tych umów oraz przepisy o karach grzywną za niestosowanie się do postanowień ustawy. Kary te przewidziane są w wysokości od 50.000 zł do 500.000 zł w zależności od rodzaju wykroczenia.

Bez białych plam
przepisu projektowanej ustawy prasowej

Uchwalony w sobotę przez Radę Ministrów projekt ustawy o prasie, obejmuje w 10 rozdziałach 71 artykułów.

Nowa ustawa ujednostajnia nasze prawodawstwo prasowe, dotychczas bowiem w każdym zaborze obowiązywały przepisy pozostawione przez zaborców.

W nowym projekcie zachowano wszystkie zakazy ograniczenia wolności prasy, wspomniane przez Konstytucję, jak zakaz t. zw. systemu koncesyjnego, zakaz pozbawienia druków krajowych debitu pocztowego itp. Wprowadzono również wszystkie gwarancje wolności prasy nie wspomniane przez Konstytucję.

Najważniejszą gwarancją wolności prasy jest zasada legalności mocno i wyraźnie podkreślona w projekcie. Zasada ta wyraża się w swobodnem rozpowszechnianiu myśli drukowanej, która w swej treści nie narusza konkretnego przepisu, mającego powszechną moc obowiązującą. Zasadę tę wzmacnia fakt, że nadzór nad prasą mieć będzie jedynie prokuratura, a w bardzo nielicznych tylko i ściśle określonych wypadkach — władza administracyjna. Zasadę taką stosuje obecnie jedynie ustawodawstwo francuskie.

Przesiępstwa w treści druku oraz przestępstwa prasowe porządkowe przekazane są orzecznictwu sądów.

Mówiąc o postępowaniu przy zajęciu druków i możności wydania drugiego nakładu czasopisma, projekt nowej ustawy przewiduje, że niedopuszczalnem będzie wydanie następnego nakładu z białemi plamami pozostałemi po zajęciu artykułu czy wzmianek, mających w swej treści cechy przestępstwa.

Zniżki opłat na fundusz drogowy

W końcu posiedzenia Rada Ministrów uchwaliła nowelę do ustawy o funduszu drogowym. Nowela ta wprowadza poważne zniżki w dotychczasowych opłatach od wagi pojazdu mechanicznego, wprowadza natomiast opodatkowanie zależnie od stopnia używania pojazdów mechanicznych. Chodzi tu o opłaty od środków napędowych, mianowicie wprowadzony ma być dodatek od podatku od olejów mineralnych na fundusz drogowy w wysokości 12 gr. od 1 kg. Oczywiście dodatek ten pobierany będzie od tych olejów mineralnych, które mogą być używane jako środki napędowe przy pojazdach mechanicznych.

Nowy poseł R. P. w Moskwie

W dniu 31 stycznia rb. nowomianowany poseł RP. w Moskwie p. J. Łukasiewicz złożył swe listy uwierzytelniające w Kremlu. Na zdjęciu naszem widzimy p. min. Łukasiewicza na dworcu moskiewskim po przyjeździe z Warszawy (w środku). Po lewej ręce p. ministra stoi attache wojskowy poselstwa RP w Moskwie płk. Kowalewski, po prawej ręce — szef protokółu dyplomatycznego ZSRR — Florinskij.

O wzmożenie handlu Polski z Rosją
Delegacja przemysłowców udaje się do Moskwy

W celu podpisania przedłużonej na dalszy okres dwuletni umowy „Sowpoltorgu" wyjeżdżają w dniu 6 bm. do Moskwy delegaci „Polrosu" pp.: profesor Henryk Kasperowicz oraz prezes Jerzy Meyer.

W związku z pomyślnem załatwieniem sprawy przedłużenia umowy „Sowpoltorgu", udaje się również do Moskwy w dniu 9 bm., delegacja przedstawicieli zainteresowanych w wywozie do Sowietów gałęzi wytwórczości. W składzie tej delegacji znajdą się między innemi reprezentanci Stowarzyszenia Mechaników Polskich, Sp. Akc. „Scheibler i Grohmann", hut „Królewskiej i Laury", fabryk parowozów, wagonów, przemysłu elektrotechnicznego i wreszcie producentów trzody chlewnej.

Delegacja ta ma omówić na miejscu sprawę przyszłych dostaw, jakie będą wykonywane w myśl zawartej umowy.

Radca handlowy poselstwa polskiego w Moskwie p. Żmigrodzki przeprowadził ostatnio szereg rozmów z przedstawicielami sowieckiego komisarjatu dla handlu zagranicznego, w wyniku których ustalono wysokość kredytu na sfinansowanie planu gospodarczego „Sowpoltorgu". Kredyt ten zostanie utrzymany w dotychczasowej wysokości 1.250 tys. dolarów. Należy zaznaczyć, że kapitał zakładowy „Sowpoltorgu" wynosi 500 tys. dolarów, podzielony na 1000 udziałów. Polska strona partycypuje w tym kapitale w wysokości 250 tys. dolarów.

Przyjęcie dla b. ministra Zaleskiego w Paryżu

W Międzynarodowej Izbie Handlowej w Paryżu odbyło się przyjęcie dla b. ministra Spraw Zagranicznych Zaleskiego. P. Zaleskiego, którego zaprosił do Francji polski komisarz administracyjny Izby Jan Żółtowski, przywitał w serdecznych słowach sekretarz generalny Izby Dolleaus. P. Zaleski odpowiedział, dziękując za przyjęcie i podkreślając rolę i znaczenie międzynarodowej Izby Handlowej tem ważniejsze, że współpraca między narodami jest dotychczas łatwiejsza na terenie gospodarczym, aniżeli politycznym.

Nie w Hadze, a w Warszawie
Trybunał sprawiedliwości międzynarodowej odrzucił skargi podatkowe p. von Pless

Ogłoszono dziś komunikat Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze, dotyczący tymczasowej decyzji w sprawie skargi rządu Rzeszy niemieckiej w obronie pretensji podatkowej p. von Plessa w stosunku do rządu polskiego.

Trybunał w Hadze postanowił tymczasem nie rozpatrywać meritum sprawy z uwagi na fakt, że p. von Pless nie wyczerpał jeszcze procedury lokalnej, gdyż jego skarga znajduje się w Najwyższym Trybunale Administracyjnym w Warszawie, który dotąd nie wydał jeszcze orzeczenia.

Jednocześnie Trybunał Haski komunikuje, że zgłoszoną przez rząd polski ekscepcję w sprawie niewłaściwości skargi niemieckiej rozpatrywać będzie łącznie z całą sprawą.

Dwa wystąpienia...

Gmach sejmowy był w ubiegłą sobotę widownią dwóch znamiennych wystąpień.

W czasie debaty generalnej na plenum Sejmu ks. poseł Szydelski z Małopolski Wsch. wygłosił przemówienie, które zakończył następującem oświadczeniem:

„W ostatnich dniach doszedł do władzy w Niemczech hitleryzm. Wiadomo co to znaczy dla Polski, dlatego jest naszym obowiązkiem narodowym jaknajbardziej zjednoczyć się i wzmocnić. W komisji budżetowej przekonaliśmy się, że Rząd robi szczere wysiłki, aby opanować trudności. Chcąc wyrazić przekonanie, że konieczne jest dziś w Polsce zjednoczenie, wyrażam zaufanie Rządowi i głosować będę za budżetem."

Prawie równocześnie, w innej sali gmachu sejmowego odbywały się obrady komisji budżetowej Senatu. M. in. przemawiał ks. senator Bolt, którego wystąpienie ograniczyło się do napastliwych ataków na naszą administrację na Pomorzu.

Na jego oburzające wystąpienie odpowiedziała sen. Hubicka.

„Nie mogę się powstrzymać, aby nie zwrócić uwagi na anomalje społeczne, które przejawił ks. Bolt w swojem przemówieniu."

„Oburzeniem przejmuje ciągłe akcentowanie przez przedstawicieli obozu, do którego należy ks. Bolt, separatyzmu. Ciągle słyszymy Pomorze, dla Pomorza. Czy jest do pomyślenia rzecz, ażeby ktokolwiek tutaj w Warszawie mógł występować przeciwko pomorzanom, powołanym na stanowiska w stolicy. Takie ujmowanie sprawy sprzyja tylko propagandzie niemieckiej za oderwaniem Pomorza od Polski. Zaszczytu to Str. Narodowemu przynieść nie może. Obok tego separatyzmu wciąż słyszymy insynuacje, że niemcy są piłsudczykami, popierają, a nawet wstępują do Strzelca. Tym insynuacjom już dziś nikt z rozsądnych ludzi nie wierzy."

„Ks. Bolt wyraził się, że Obóz Wielkiej Polski, to kwiat społeczeństwa pomorskiego. Na kwiat młodzieży może być różne zapatrywanie. Nikt jednak nie może twierdzić, że młodzież, której głównem zadaniem jest wprowadzanie walk narodowościowych, bicie żydów i t. d., jest kwiatem. Odpowiedzialność za ten poziom kulturalny spada na przywódców tej młodzieży."

Sojusz polskich okrętów
z czeskiemi armatami
Skargi mniejszości polskiej w Czechosłowacji

Poseł mniejszości polskiej do sejmu praskiego Emanuel Chobot na posiedzeniu plenarnem wygłosił w czasie dyskusji budżetowej obszerne przemówienie.

Na wstępie wskazał on na ostry kryzys gospodarczy, jaki szczególnie ciężko dotknął **przemysł okręgu śląskiego, zamieszkałego przez ludność polską.** Podniósł upośledzenie tego kraju przy inwestycjach i zamówieniach państwowych i domagał się **wydatniejszej niż dotychczas pomocy ze strony państwa** i spełnienia tych przyrzeczeń, danych już w tych sprawach przez czynniki rządowe. Mówca podkreślił, że **kryzys odczuwają tem silniej robotnicy narodowości polskiej, gdyż częstokroć padają oni pierwsi ofiarami podczas przeprowadzania redukcji w pracy.**

Następnie mówca przeszedł do zagadnienia spisu ludności, stwierdzając, że **dotychczas nie ogłoszono definitywnego wyniku spisu z r. 1930 pod względem narodowościowym dla Śląska.** Według danych nieoficjalnych, liczba Polaków podawana przez pewne odłamy prasy jest **najzupełniej nieścisła.** Pos. Chobot stwierdził, że spis ludności przeprowadzany **był tendencyjnie na niekorzyść ludności polskiej,** to też ludność polska Śląska czeskiego nigdy nie uzna wyniku spisu jako niezgodnego z rzeczywistością.

Omawiając zagadnienia szkolnictwa polskiego na Śląsku, pos. Chobot **domagał się upaństwowienia polskich szkół prywatnych,** gdzie istnieją w tym kierunku warunki wymagane przez ustawę, a przedewszystkiem gimnazjum w Orłowej.

W dalszym ciągu domagał się mówca, by przy udzielaniu subwencji na cele oświatowe, społeczne, sportowe i t. d. brano pod uwagę postulaty mniejszości polskiej, oraz by przy przyjmowaniu pracowników państwowych na Śląsku uwzględniani byli przedewszystkiem petenci pochodzenia śląskiego i narodowości polskiej.

W czasie gdy coraz więcej się mówi o konieczności **zbliżenia Polski i Czech,** jako obu narodów słowiańskich zagrożonych przez wspólnego wroga, a dopełniających się wzajemnie i mogących utworzyć olbrzymią potęgę — nie może być mowy o tem, by mniejszość polska w Czechach, nie korzystała z pełni należnych sobie praw. **PRAGNIEMY SOJUSZU CZESKICH ARMAT SKODY Z POLSKIEMI OKRĘTAMI W GDYNI,** ale aby ten sojusz mógł być zrealizowany, potrzeba przedewszystkiem **zacieśnienia węzłów przyjaźni między narodem polskim a narodem czeskim,** co byłoby niewykonalne, gdyby ludności polskiej w Czechosłowacji działa się krzywda.

Postulaty posła Chobota muszą znaleźć posłuch u czynników miarodajnych w Pradze.

„Awantura o porucznika Blumenthala"
Skandal teatralny w Elblągu

W Elblągu doszło w ostatni poniedziałek do **nienotowanego dotąd w kronikach miasta skandalu teatralnego.** Tegoż wieczora miano wystawić komedję Alfreda Herzoga z Elbląga p. t. **„Awantura o porucznika Blumenthala",** osnutą na tle życia Reichswehry i wyszydzającą różne wady tego życia. Publiczność, zorganizowana do czynnego wystąpienia przez miejscowe czynniki hurrapatrjotyczne, **nie zezwoliła na wystawienie sztuki,** robiąc podczas trwania przed stawienia hałaśliwą obstrukcję. Wśród ogólnej wrzawy wystąpił **„przywódca miejscowych hitlerowców, Dargel, i „napiętnował" w mocnych słowach sztukę, stwierdzając, że w wysokim stopniu znieważa ona Reichswehrę i że ludność Elbląga nie godzi się na wystawienie przez teatr tego rodzaju widowisk.** Dyrekcja ze względów zrozumiałych przyobiecała sztukę zdjąć z afisza.

Ten sam los podzieli niewątpliwie mająca wejść na deski teatrów miejskich w Düsseldorfie, a anonsowana już w komunikatach operetka p. t. **„Der Alte aus dem Sachsenwalde. Eine Bismarck-Operette".** Jak się okazuje, Bismarck w operetce tej nie występuje wogóle, jedynie tło dekoracyjne stanowi **olbrzymią figurę „żelaznego kanclerza".** Treścią operetki są **„pikantne i wesołe sceny w atelier" z życia „zakochanych artystów i artystek, zajętych przy pracy nad modelem posągu Bismarcka".** Mimo to operetka jest całkowicie niemiecka („kern-deutsch") zawierając — jak zapewniają komunikaty **—„szereg nowych scen miłosnych... owianych „podniosłym komizmem" i zaprawionych pikanterją** „najszlachetniejszego" gatunku, nawet w najbardziej drastycznych scenach.

Należy się spodziewać, że ta „profanacja" osoby żelaznego kanclerza nie wyjdzie „pikantnej" operetce na zdrowie.

Minister pełnomocny R. P. w Waszyngtonie

Na zdjęciu naszem widzimy nowomianowanego ambasadora RP w Waszyngtonie p. min. Stanisława Patka w otoczeniu członków ambasady po powrocie z audjencji u prezydenta Stanów Zjednoczonych AP. Hoovera, na której złożył swe listy uwierzytelniające. Stoją od strony lewej do prawej: Zdzisław Klimpel, sekretarz ambasady, Władysław Sokołowski, radca ambasady min. Patek, Józef Mościcki sekretarz ambasady, Jan Tomaszewski, attache ambasady i Edward Weintol attache ambasady.

Program uroczystości Rarańczy

Program uroczystości 15-lecia Rarańczy, — które odbędą się w Warszawie w dniach 18 i 19 bm. pod protektoratem Marszałka Piłsudskiego jest **następujący:**

Święto rozpocznie się w sobotę w kościele garnizonowym o godzinie 9 rano, następnie odbędzie się zebranie kół pułkowych w kasynie garnizonowem oraz zebranie wszystkich uczestników zjazdu. Następnego dnia po złożeniu wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza w sali rady miejskiej odbędzie się uroczysta akademja, a po niej wspólny obiad żołnierski. Wieczorem tegoż dnia przewidziane jest przedstawienie w teatrze Wielkim.

Komitet organizacyjny święta Rarańczy zwraca się z apelem do wszystkich członków Związku Legjonistów, pragnących wziąć udział w zjeździe, aby zgłaszali swój udział w najbliższym oddziele Związku Legjonistów do dnia 5 bm., celem otrzymania zaświadczenia na kupno zniżkowych biletów kolejowych.

Komitet zapewnił uczestnikom zjazdu kwatery żołnierskie w cenie 1 zł. i w cenie 50 gr za dobę w koszarach garnizonu warszawskiego. Uczestnicy zjazdu korzystać będą mogli z wyżywienia w kasynach oficerskich i w kasynach podoficerskich.

Światowa konferencja zbożowa

W roku bieżącym odbędzie się w miejscowości Regina w Kanadzie, światowa konferencja zbożowa, połączona z wystawą. Wystawa obejmie działy ekonomiczny, zdrowotności zwierząt domowych, gospodarstwa doświadczalnego, mleczarski, hodowli bydła, nasiennictwa, owocarstwa itp. Na konferencji będą rozważane wśród innych następujące tematy: metody kultury nasion, zastosowanie nawozów, hodowla bydła, nawadnianie, eksperymentalne metody produkcji, gospodarcza, handlowa oraz finansowa sytuacja rolnictwa, zagadnienie składowania i transportu, sytuacja na rynkach światowych — oraz szereg innych zagadnień.

Wiele krajów zgłosiło już swoje uczestnictwo w konferencji i w wystawie, przyczem z krajów europejskich wymienić należy: Polskę, Belgję, Czechosłowację, Estonję, Wielką Brytanję, Italję, Holandję, Portugalję, Szwajcarję, — Hiszpanję oraz Jugosławję.

Jeszcze czas, aby rozpocząć współżycie polsko-ukraińskie
Sensacyjna książka ks. biskupa Chomyszyna i... jej kradzież

Sensacją swego rodzaju jest sprawa **kradzieży odbitek szczotkowych książki ks. biskupa Chomyszyna,** greko-katolickiego sufragana we Lwowie, p. t. „Problema ukraińskie".

W prasie lwowskiej ukazał się na ten temat **wywiad dziennikarski, udzielony przez ks. Chomyszyna.**

Na zapytanie, w jaki sposób książka **będąca w druku, dostała się do rąk osób trzecich,** ks. biskup Chomyszyn odpowiada:

— Poprostu **została wykradziona z drukarni.** Książka nie jest gotowa, zabrano ją z drukarni, tj. zabrano to, co ja dostałem do korekty i poczynienia poprawek.

— Jaka jest treść książki?

— Książka składa się z dwóch części. W pierwszej rozwijam **problem troski o mój naród** i przestrzegam przed konsekwencjami skrajnego nacjonalizmu ukraińskiego. Rzeczy nazywam po imieniu, niczego nie ukrywam. **Mówię otwarcie do czego doprowadził nacjonalizm.**

W drugiej części stawiam program pracy pozytywnej, opartej na zasadach wiary i religji. Kler greko-katolicki musi stać na straży porządku i lojalności.

W społeczeństwie ukraińskiem wydarzenia ostatnie wywołały **duże zamieszanie.** Powstaje pytanie, co trzeba robić dalej? Czy pracować pozytywnie na rzecz spokoju, współżycia i współpracy, czy czekać i **wegetować,** czy zająć wygodne miejsce w opozycji? **Potępiam teror i pasywność. Nam Ukraińcom trzeba zachować pełną lojalność wobec Państwa,** przeprowadzić konsolidację, **aby czynniki polskie i społeczeństwo polskie wiedziało, że ma** przed sobą **czynnik solidny, społeczeństwo rozważne.**

O ile chodzi o problem **współpracy polsko-ukraińskiej,** uważam ten problem za bardzo trudny, ale i niezwykle doniosły dla przyszłości, uważam, **że jest grupa ukraińska, która chce współpracować.** Tej grupie trzeba pójść na rękę. **Jeszcze ciągle jest dość czasu, aby rozpocząć nowe życie.** Taki sens **ma moja** książka „Problema Ukraińskie".

Za obrazę księdza
Sąd skazał członka Stronnictwa Narodowego

Przed kilku miesiącami Sąd Grodzki w Wąbrzeźnie zasądził **Feliksa Łowickiego** znanego działacza Stronnictwa Narodowego i rozwiązanego OWP za obrazę sędziwego księdza dr. Łęgowskiego na 300 zł. grzywny.

Łowicki niezadowolony z wyroku wniósł apelację i onegdaj Sąd Okręgowy w Toruniu po ponownem przeprowadzeniu rozprawy zatwierdził wyrok I-szej instancji w całości zarówno co do winy jak i kary, a pozatem zasądził Łowickiego na ponoszenie kosztów sądowych w kwocie 90 zł. Na podstawie amnestji karę zasądzonemu darowano.

Rozprawę prowadził sędzia S. O. Łubkowski, oskarżenie popierał mec. dr. Ostrowski z Wąbrzeźna.

Sprawa rzuca jaskrawe światło na moralność tych, którzy głośno mienią się obrońcami kościoła i Wiary, a wystąpieniami swemi dowodzą zupełnie co innego.

Pociąg pośpieszny wzdłuż Karpat

Dowiadujemy się, że ministerstwo komunikacji, poza szeregiem zmian i udogodnień w dziedzinie komunikacji osobowej, które wejdą w życie z nowym rozkładem jazdy, opracowało dodatkowo kilka projektów, mających na celu usprawnienie komunikacyj uzdrowiskowych i turystycznych.

Między innemi ministerstwo opracowało *projekt uruchomienia wzdłuż Karpat pociągu pośpiesznego,* któryby łączył Lwów i Stanisławów bezpośrednią drogą ze wszystkiemi podkarpackiemi uzdrowiskami, z Krynicą i Zakopanem na czele. Ten „ekspress podkarpacki" kursowałby w czasie wielkiego sezonu uzdrowiskowego i przyczyniłby się niewątpliwie do wzmożenia ruchu wycieczkowego.

Projekt ten, który jest już całkowicie opracowany, nie został jednak jeszcze ostatecznie zatwierdzony.

401.590 ton
wyniósł obrót towarowy portu gdyńskiego w styczniu

W grudniu weszło do portu gdyńskiego 317 statków o pojemności 235250 ton, wyszło 301 statki o poj. 228.760 ton. W stosunku do grudnia zmniejszył się ruch statków na wejściu o 48, na wyjściu o 63. Zmniejszenie ruchu statków przypisać należy przedewszystkiem utrudnionej z powodu mrozów żegludze na Bałtyku.

Przywieziono w styczniu 47080 ton towarów a w tem 12700 ton złomu, 5681 ton bawełny, 5130 ton nasion oleistych, 3900 ton tomasyny, 1615 ton rudy, 1143 ton śledzi i 15686 ton innych towarów.

Wywieziono ogółem 354510 ton towarów, na co złożyły się następujące towary: węgiel eksportowy 312380 ton, węgiel bunkrowy 12372 t., drzewo 14895 ton, cukier 4438 ton, makuchy 2190 ton, inne 7785 ton. *Ogólny obrót towarowy w styczniu wynosił 401590 ton.*

Przewozy „Żeglugi Polskiej" w styczniu rb.

Statki „Żeglugi Polskiej" przewiozły w styczniu ogółem 35640 ton towarów, w tem w żegludze regularnej 6.820 ton, — w żegludze trampowej 28820 ton. Przewieziono w wywozie z Polski 25546 ton, w przywozie do Polski 5363 ton i w przewozie między portami zagranicznemi 4730 ton. Ładunki te składały się z następujących towarów: węgiel 12477 ton, — drzewo 7284 ton, cukier 4422 tony, zboże 5268 ton, koks 573 tony, złom 457 ton i drobnica 5158 ton.

KRONIKA

wtorek 7 lutego

TORUŃ

Kalendarzyk rzym.-kat.

Poniedziałek Tytusa

Wtorek Romualda

— **Nocny dyżur aptek.** Do środy, 8 b. m. dyżuruje: w śródmieściu apteka „Pod Lwem", Rynek Nowom.; na Bydgoskiem: św. Anny, Mickiewicza 98; na Mokrem: „Pod łabędziem" Kościuszki 15.

REPERTUAR TEATRU:

Poniedziałek 6 bm. teatr nieczynny.

Wtorek 7 bm. godz. 20 „Żonaty kawaler".

Środa 8 bm. teatr nieczynny.

Czwartek 9 bm. godz. 20 „Don Carlos" — premjera.

REPERTUAR KIN:

Mars — „Moskwa bez maski".

Światowid — „10% dla mnie".

Palace — „Artyści".

Lux — „Czerwony ślad".

Corso — „Wilki (Anglicy) i Szakale (Niemcy) **Morza**". Do tego dwie nadzwyczajne **komedje.**

Z miasta

— **Oddział żeński Zw. Strzeleckiego.** Miesięczne **zebranie zarządu** odbędzie się 6 bm. (poniedziałek) o godz. 17,30 w świetlicy Oddziału. (0116

— **Na tle niesnasek rodzinnych** wynikła onegdaj wieczorem bójka między Teofilem G, zamieszkałym przy ul. Gen. Bema a jego zięciem Antonim Sz. Zięć tak dotkliwie pobił swego teścia, iż musiano zawezwać karetkę pogotowia, która odwiozła staruszka do szpitala. Zajście zlikwidował stróż bezpieczeństwa, który spisał protokół.

— **Zaginął.** W lipcu ub. roku oddalił się z domu rodzicielskiego 18 letni Wronkowski, zamieszkały przy ul. Krótkiej. Ponieważ dotychczas nie dał znaku życia, stroskani rodzice zawiadomili policję, która wszczęła poszukiwania.

— **Baczność krajoznawcy!** Dnia 7 bm. odbędzie się w świetlicy gimn. żeńskiego przy ulicy W. Garbary godz. 19,30, walne zebranie członków Towarzystwa Krajoznawczego. Jaknajliczniejszy udział pożądany. (328

— **Ruch ludności.** W czasie od 16 do 28 stycznia br. zgłosili urodzenia: Florjan Zakaszewski plutonowy córkę; Stanisław Cywiński rolnik córkę; Franciszek Urtnowski kupiec córkę; Stanisław Wypiorczyk robotnik syna; Edmund Ławniczak kupiec syna; Wiktor Templin ślusarz syna; Feliks Dembek handlowiec syna; Ludwik Jurek siodlarz syna; Władysław Kiełb plutonowy córkę; Stanisław Raciniewski mistrz rzeźnicki córkę; Antoni Ciemiński murarz córkę; Stanisław Jarosz kupiec córkę; Teodor Piórkowski krawiec córkę; Sławosz Staszkiewicz aplik. sądowy córkę; Jan Seroczyński biurowy córkę; Jan Ryniec robotnik syna; Józef Piórkowski robotnik syna; Alfons Barcewicz kupiec córkę; Ludwik Wylangowski robotnik syna; Bernard Józef Strohm ogrodnik syna; Władysław Kobela robotnik syna; Michał Stromiło obuwnik syna; Józef Rybacki robotnik córkę; Leon Buerger emer. kond. syna; Józef Nowak handlowiec syna; Adam Kąklewski robotnik syna; Chryzant Dunin Borkowski rotm. w st. spocz. córkę; Władysław Jakobschy porucznik córkę; Witold Wojciech Paszkiewicz porucznik syna; Leon Kalapiński szofer córkę; Bolesław Ernest robotnik syna; Jan Tadeusz Buczma porucznik syna; Leon Renk robotnik syna; Marjan Reinke dyrektor biura syna; Bronisław Klabum insp. ubezpiecz. syna; Tadeusz Piątkowski porucznik mar. syna; Wiktor Jakobs inżynier syna; Franciszek Ciesiński robotnik córkę; Czesław Przybyliński fryzjer syna; Benedykt Grodkowski biurowy córkę; Teodor Marzec robotnik kolejowy córkę; Feliks Nica robotn. syna; Antoni Grelewicz szofer-mech. syna; Paweł Kollakowski robotnik córkę; Jan Wencierski robotnik syna; Leszek Mieczkowski rolnik córkę; Sylwester Tomaszewski syndyk córkę; Marjan Krzemkowski ślusarz kolejowy syna; Władysław Przyborowski szofer córkę; Roman Martin elektromechan. syna; Władysław Świtlik kupiec córkę; Anastazy Smolarek robotnik syna; Józef Przeperski kierownik syna; Brunon Hinz podurzędnik pocztowy syna. —

— **Zgony.** Dnia 4 bm. zmarli w Toruniu Konstanty Jaworski ur. 1875; Paweł Wolff ur. 1907; Franciszek Ruszkiewicz ur. 1886 r.

Z Teatru

— **Wieczór** zdro[illegible]u. We wtorek dnia 7 bm. o godz [illegible] wieczór zdrowego humoru „Żonaty kawaler" z najweselszym człowiekiem Torunia Władysławem Ilcewiczem.

W środę dnia 8 bm. z powodu próby generalnej „Don Karlosa" **teatr nieczynny.**

Pogrzeb ś. p. ks. prob. Marjana Pączka

Dziś odbędzie się o godz. 10-tej przed południem pogrzeb ś. p. Ks. Marjana Pączka, proboszcza parafji Najświętszej Marji Panny.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby do kościoła Marjackiego odbyło się w dniu wczorajszym, w godzinach popołudniowych. Kondukt żałobny prowadził Ks. Kanonik **Kozłowski**, w asyście **Ks. Kanonika Dr. Kirsteina**, Ks. prałata **Wyrzińskiego**, Ks. dziekana **Sienkiewicza** i Ks. prob. **Gołomskiego**, oraz licznych Księży zamiejscowych i miejscowych.

W uroczystościach żałobnych udział wzięli p, Wojewoda pomorski **Kirtiklis**, p. Starosta Krajowy **Łącki**, p. Starosta powiatowy **Rogowski**, wiceprezydent **Bala**, przedstawiciele szkolnictwa i inni.

W szczelnie wypełnionej świątyni wygłosił kazanie Ks. Kanonik Dr. **Kirstein**, poczem Ks. Kanonik **Kozłowski** odprawił w asyście Ks. Trzcińskiego nieszpory żałobne.

Nasza ankieta teatralna

Czy kino jest konkurencją dla teatru?

Nasza ankieta teatralna wywołała zrozumiałe zainteresowanie w szerokich kołach tutejszego społeczeństwa.

Na liczne życzenia naszych czytelników podajemy poniżej pytania jakie ankieta obejmuje:

Ankieta obejmuje cztery pytania: 1. Która ze sztuk, granych w teatrze Polskim w miesiącu lutym podobała mi się najwięcej i dlaczego? 2) Jakie sztuki teatralne widuję najchętniej? 3) Jaką rolę spełnia Teatr na naszych rubieżach zachodnich? 4) Czy kino jest konkurencją dla teatru?

Najtrafniejsze odpowiedzi zostaną ogłoszone na łamach naszego pisma.

NAGRODY.

Uczestnicy ankiety biorą udział w konkursie o 3 nagrody:

1. **Bezpłatna loża na cztery premjery.**
2. **Dwa bezpłatne krzesła pierwszorzędne na 4 premjery.**
3. **Jedno bezpłatne pierwszorzędne krzesło na 4 premjery.**

Uczestnikom ankiety przysługiwać będzie w czasie od 1 lutego do 1 marca b. r. prawo do 50 proc. zniżki przy zakupnie biletu za okazaniem kuponu ulgowego, który należy wyciąć z gazety.

Odpowiedzi należy składać w czasie od 1 do 7 marca br. w kasie biletów teatru w kopercie z napisem „ankieta", oraz zawierającej drugą kopertę zaklejoną z imieniem i nazwiskiem autora odpowiedzi.

Skład sądu konkursowego będzie podany w dniach najbliższych.

Szopka polska na wystawie Konfraterni Artystów

Premjowanie szopek — Zamknięcie wystawy

Konfraternia Artystów w Toruniu zapoczątkowała publiczny pokaz szopki polskiej, wykonanej przez zespoły świetlicowe powiatu toruńskiego. Pierwsza tego rodzaju wystawa szopek otwartą została — jak wiadomo — przed kilku dniami. Obejmowała ona eksponaty, wykonane przez młodzież wiejską powiatu toruńskiego, uczestników specjalnego kursu szopkarskiego, zorganizowanego z inicjatywy i przy wydatnem poparciu p. starosty **Rogowskiego**, przez Referat Oświatowy powiatu toruńskiego, pod kierownictwem artysty malarza p. prof. Eugenjusza Przybyła.

W ub. niedzielę, w ostatnim dniu wystawy nastąpiło premjowanie najbardziej oryginalnych szopek.

Powołane w tym celu jury, w skład którego wchodzili: p. radca **Ratajski** — jako przewodniczący, oraz pp. kpt. inż. **Jarosławski**, art. mal. prof. **Przybył**, art. mal. prof. **Gros**, art. mal **Mazurek**, instruktor Oświaty pozaszkolnej p. **Myjek** i red. **Danielewski**, przyznało **I-szą nagrodę** w kwocie 50 zł ofiarowaną przez p. Wojewodę Pomorskiego szopce nr. 11 — wykonanej przez **Związek Strzelecki Popioły.**

II-gą nagrodę w kwocie 30 zł ofiarowaną przez p. Kuratora Okr. Szk. — szopce nr. 9 wykonanej przez **Związek Strzelecki — Podgórz.**

III-cią nagrodę — w kwocie 20 zł, ofiarowaną przez Wydział Powiatowy — szopce nr. 5 — wykonanej przez **Zespół świetlicowy Wybcz.**

Ponadto **wyróżniono** szopkę nr. 12 — wykonaną przez **Związek Strzelecki Popioły**, szopkę nr. 7, wykonaną przez p. **Iwańskiego** z Torunia, oraz szopkę nr. 6, wykonaną przez posterunkowego p. p. w Toruniu p. **Szczytniewskiego.**

Nagrody zostały autorom wyróżnionych szopek wręczone przez przewodniczącego jury p. prezesa Ratajskiego.

Wystawa szopki polskiej cieszyła się wielkiem zainteresowaniem.

Z obchodów gwiazdkowych

Gwiazdka dla dzieci szkoły powszechnej Nr. 4.

Koło Opieki Rodzicielskiej Szkoły Powszechnej Nr. 4, dzięki ofiarności społeczeństwa miejscowego zorganizowało gwiazdkę dla najbiedniejszej dziatwy szkoły.

Zebrani na uroczystości przedstawiciele Koła Opieki i nauczycielstwa rozdali przeszło 60 dzieciom podarki i kilkanaście par trzewików, kilkadziesiąt par ciepłej bielizny, ubranek, szalików, rękawiczek, pończoch itp., oraz artykułów spożywczych, jak chleb, mąkę, kaszę, pierniki, wędlinę, makaron i t. p.

Radość obdarzonych dzieci była nagrodą za trudy poniesione przez organizatorów gwiazdki. Wszyscy ofiarodawcy zyskali sobie wdzięczność tych małych serduszek.

Koło Opieki Rodzicielskiej — nie mając możności podziękować wszystkim ofiarodawcom składa tą drogą serdeczne podziękowanie za złożone d[illegible]

Zjazd pracowników adwokackich i notarjalnych

Dnia 12 bm. odbędzie się w Toruniu w sali „Dworu Artusa" zjazd pracowników adwokackich i notarjalnych, połączony z walnem zebraniem oddziału toruńskiego Związku Pracowników Adwokatury i Notarjatu ziem zachodnich.

Zjazd odbędzie się pod znakiem przeprowadzanych obecnie zmian unifikacyjnych ustawodawstwa proceduralnego, oraz zmian ustrojów w adwokaturze i notarjacie, obchodzących żywo rzesze pracowników. W związku z temi zmianami już wielu pracowników utraciło swoje dotychczasowe posady, powiększając rzesze bezrobotnych pracowników umysłowych. Na temat ten przemawiać będą na zjeździe prezes Związku Centralnego p. Bielawny oraz p. Tadeusz Dorożała.

Zjazd poprzedzony zostanie o godz. 9-tej uroczystą Mszą św. w kościele św. Jana przy ul. Żeglarskiej.

Z Komitetu Pomocy Bezrobotnym

W tych dniach odbyło się w Ratuszu posiedzenie Miejskiego Komitetu Pomocy Bezrobotnym. Zebraniu przewodniczył wiceprezes pułk. **Matzenauer.**

Sprawozdanie z dotychczasowej działalności Komitetu złożył sekretarz Komitetu p. naczelnik **Kirstein.** Ze sprawozdania wynika, że Komitet rozesłał listy składkowe do urzędów instytucyj społecznych i prywatnych, wydał odezwę do społeczeństwa o popieranie poczynan Komitetu itd. Na rachunek Miejskiego Komitetu Pomocy Bezrobotnym w Miejskiej Kasie Komunalnej wpłynęło dotychczas 6750 zł. Z sumy tej wydano około 4.500 na wykup wagonów z ziemniakami i mąkę przysłaną przez Komitet Centralny w Warszawie. — Dotychczas wydano bezrobotnym 2600 ctr. ziemniaków i węgiel. Zorganizowana przez Komitet zbiórka odzieży nie została jeszcze zakończona.

Wkońcu dokonano wyboru komisji rewizyjnej.

Na białym czworoboku

KINO ŚWIATOWID: „10 procent dla mnie"!

Znowu film polski... Już coprawda, wyrośliśmy szczęśliwie z epoki prześladowania uciśnionej niewinności w polskim dworku o białych kolumnach, z krowami na pastwisku, szlachcicem wąsatym w długich butach, srebrnowłosą babcią, pułkownikami rosyjskimi, nahajkami kozaków i tradycyjnym ułanem na białym koniu, symbolem wyzwolenia i miłości... Miejsce tych przejmujących i żałosnych filmów niewolniczych zajęły — komedje. Przedsmak takowych dali nam niedawno „Ułani, ułani — żydzi malowani"

Następnem, i to bezwątpienia „ulepszonem" wydaniem figlarnej polskiej 10 muzy jest ostatni występ Lopka na srebrnym ekranie w filmie „10 procent dla mnie". Są to dzieje wzbogaconej rodziny z Grajdołka, która zadaje szyku w Warszawie pod egidą cicerone — Lopka.

Styl dowcipów tak rozbrykanych Grajdołkowiczów jak i „wielkomiejskiej" socjety warszawskiej utrzymany jest od początku do końca w wytwornym stylu polki „husia-siusia" i zapewne odzwierciadla doskonale wykwintne obyczaje z Saskiej Kępy lub... z Gęsigasse.

„Polską" — komedji tej w każdym razie nazwać niepodobna, humoru słowiańskiego ani tysiąc letniej kultury polskiej daremnie byśmy szukali nietylko ze świecą w ręku, lecz i przy pomocy najpotężniejszych reflektorów.

Reżyserja ma chwilami dobre pomysły np. epizody z zakupami po mieście. Pozatem tempo jest istotnie rekordowo szybkie i mimowolnie ciśnie się na usta pytanie:

„Czy oni wszyscy poczebowali zwarjować"? Nie ulega jednak wątpliwości że nad-wesoła ta komedja zdobędzie poklask najszerszych warstw publiczności, zwłaszcza... najszerszych. (zm.)

Pochmurno i dżdżysto

Przewidywany przebieg pogody w dniu 6 lutego br.

Przeważnie pochmurno i dżdżysto. W ciągu dnia niewielkie polepszenie stanu pogody. Ciepło. Temperatura do 10 stopni. Umiarkowane, miejscami porywiste wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

Nasza wielka ankieta teatralna

Kupon ulgowy

50% zniżki. 50% zniżki.

Skandaliczna afera w Zw. Artystów Scen Polskich

Dochodzenia śledcze wytoczono dyr. Pawłoskiemu i adw. Wronckiemu

Niezwykłe zainteresowanie sfer artystycznych całej Poolski budzi sprawa nadużyć w ZASP (Związku Artystów Scen Polskich), — dyktatorskiej organizacji aktorskiej. Nadużyć tych dokonał przeważnie p. Pawłowski, wieloletni wszechwładny „dyrektor“ Związku, a ostatnio intendent „Teatru Artystów“.

Obecnie sprawą zajmuje się właściwy sędzia śledczy.

Przeprowadzona rewizja ksiąg ujawniła, że fundusze ZASP-u składają się: 1) z właściwych funduszów organizacji (składki członkowskie itd), 2) funduszu na budowę pomnika Bogusławskiego i Domu Aktora, 3) funduszu schroniska weteranów scen polskich w Skolimowie. Drugi i trzeci fundusz miały cechy wybitnie społeczne i rozporządzanie niemi wbrew przeznaczeniu było niedopuszczalne. — Tymczasem stwierdzono, że wszystkie te fundusze zostały naruszone na inne cele, w szczególności zaś na imprezę Teatru Artystów.

Stwierdzono również szereg innych nadużyć.

Dziwny charakter nosiła impreza Teatru Artystów. Dochodzenie stwierdziło, że ogół aktorów nie przychylał się do myśli utworzenia tego teatru, czego wyrazem było ostrzeżenie trzynastego zjazdu walnego. Stwierdzono dalej, że organizowaniu Teatru Artystów przeciwna była komisja rewizyjna. Przeciwko tworzeniu Teatru Artystów wypowiedziala się również połowa członków zarządu.

Osobliwy charakter miała umowa, jaką Pawłowski podpisał z zarządem ZASP-u na stanowisko intendenta w Teatrze Artystów. Umowę tę zawierał w imieniu ZASPU-u wiceprezes Janusz, a sporządzał ją radca prawny ZASP-u i zarazem radca prawny Teatru Artystów adw. Wroncki. Umowa przewidywała, że nawet w razie pogwałcenia przez p. Pawłowskiego warunków, nie może on być zwolniony ze swego stanowisko przed upływem dwu lat.

Koniec Teatru Artystów jest znany. Utopiono w nim sumy sięgające do 400.000 złotych, bądź to w gotówce, bądź w zobowiązaniach wekslowych. Naruszono depozyty ZASP-u i fundusze społeczne.

Wszystkie te fakty spowodowały wytoczenie dochodzenia karnego przeciwko Pawłowskiemu, a ostatnio rozszerzenie tych dochodzeń również przeciwko adw. Wronckiemu i wiceprezesowi ZASP-u Januszowi.

Sensacyjne odkrycie kamienia runiczego

Na terenie cmentarzyska z okresu rzymskiego w powiecie chojnickim natrafiono na zagadkowy kamień, pokryty dziwacznemi napisami.

Po bliższem zbadaniu okazało się, że są to znaki pisma runicznego, pochodzącego mniej więcej z ok. 600 po Chrystusie. Z treści odcyfrowanej, zdołano stwierdzić, że jest to kamień nagrobny rycerza, postawiony mu przez syna.

W dwudziestowierszowym napisie, opisane są czyny znamienitego rycerza Swarogasta, jego boje, oraz wyprawy wojenne przeciwko Wikingom, którzy w owym okresie najeżdżali ziemie pomorskie. Niemniej ciekawym jest opis czynów myśliwskich. Opis kończy się dosłownie:

Swarogast, rycerz znamienity długich dożył lat, przez całe bowiem swe życie palił tylko papierosy bezustnikowe. One to jedynie dają gwarancję nieszkodliwości, nie przenosząc bakterji chorobotwórczych. T. M.

Ceny orjentacyjne za świnie bekonowe

za czas od 3 do 10 bm.

Komisja notowania cen przy Pomorskiej Izbie Rolniczej podaje następujące ceny orjentacyjne za świnie bekonowe loco stacja załadowania, obliczone na podstawie ostatniego notowania za bekony w Anglji, z uwzględnieniem kosztów przerobu, handlowych, transportu itp.

Za świnie I klasy: o wadze od 85 do 95 kg zł. 76—80 za 100 kg żywej wagi

Za świnie II klasy: o wadze od 80 do 85 kg oraz o wadze od 95 do 100 kg zł. 70 do 74 za 100 kg. żywej wagi.

Uwaga. Świnie bekonowe są to świnie białe, pełnomięsne, nie zanadto przetłuszczone i nie uszkodzone.

Cena odnosi się do zwierząt nie napasionych

Za świnie dostarczone bezpośrednio do bekoniarni ceny orjentacyjne są o 5 proc. wyższe.

Chełmno

— *W trosce o szkołę polską zagranicą.* W dniu 30 stycznia zebrali się na zaproszenie p. starosty Białego liczni przedstawiciele społeczeństwa celem zorganizowania Komitetu Pow. „Funduszu Szkol. Polsk. Zagranicą“. Przewodniczącym zebrania wybrano jednogłośnie p. starostę Białego, który w dłuższem zajmującem przemówieniu przedstawił rozpaczliwe położenie dzieci polskich zagranicą pod względem szkolnictwa polskiego. Po dyskusji postanowiono utworzyć Powiatowy Komitet Funduszu szkolnictwa polskiego zagranicą z p. starostą Białym na czele, w skład którego weszli pp. insp. szk. prof. Kempf, prof. Styrnał, prof. Chojnicki, — ppłk. dypl. Koc, ppłk. Kunc, p. kier. Leszczyńska, Hądzlik, Frąckowski Wł., Sikorski, burm. Zawacki, mec. Michalski, ks. prob. Bączkowski, inż. Matusiński, inż. Dziedziul, nacz. sądu Kubiak, nacz. stacji Mokwa, Kasprzyk, Wojnowski i nacz. sekr. Wawrzyniak. Zbiórki uchwalono przeprowadzić od 5 do 15 lutego br. za pomocą: a) skarbonek, b) kwesty w lokalach przez Harcerzy, c) kwesty po domach prywatnych przez uczni i uczenice gimnazjum męsk. i żeńsk. d) specjalne konto na wyżej wymieniony fundusz utworzone zostanie w Kom. Kasie Oszczędn. pow. chełmińskiego.

Gdynia zdobyła import surowców włókiennictwa

Rok 1932 przyniósł portowi gdyńskiemu całkowity sukces w dziedzinie importu surowców włókienniczych. Wspólna akcja władz państwowych oraz sfer gospodarczych doprowadziła do tego, że surowce włókiennicze skoncentrowały się w przywozie na terenie portu gdyńskiego. Oczywista poważną rolę odegrały cła preferencyjne a z drugiej strony rozbudowa urządzeń portowych i magazynów oraz pozyskanie regularnych połączeń między Gdynią a zamorskimi portami bawełnianemi. Ogółem przywieziono w roku 1932 do Gdyni 26.380 ton, co odpowiada ilości około 130.000 tys. bel, czyli o 20.775 ton, a blisko 100.000 bel więcej aniżeli w roku 1931.

Poważnym sukcesem było uzyskanie jako artykułu tranzytowego bawełny przeznaczonej dla przemysłu włókienniczego Czechosłowacji. Pomimo zapoczątkowanej dopiero w tej sprawie akcji, przez Gdynię przeszło około 2.000 ton surowej bawełny przeznaczonej dla włókiennictwa czeskiego.

Import wełny przez Gdynię wyraził się w r. 1932 cyfrą 5.083 ton, tj. przeszło 5 tys. ton więcej aniżeli w roku 1931. Stosunkowo najwydatniej zwiększył się przywóz juty, której w r. 1931 wogóle przez Gdynię nie importowano. Import ten w roku 1932 wyraził się cyfrą 4.654 ton.

Ułatwienia w polsko-niemieckim małym ruchu granicznym

W dniach ostatnich Sejm wyraził zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzplitej ratyfikacji umowy między Polską a Niemcami o *ułatwieniach w małym ruchu granicznym* podpisanej w roku 1931. Nowa konwencja zastąpi obecnie obowiązującą podobną umowę z 1924 roku, wykazującą wiele braków i niejasności, będących powodem rozbieżności interpretacji.

Nowa konwencja przedstawia niezaprzeczone korzyści dla Polski, jak np. systematycznie ujmuje cały problem ruchu granicznego w jedną całość, uzupełnia istniejące obecnie braki i usuwa niejasności, dalej zawiera ona b. skuteczny system kontroli ruchu granicznego i określa ściślej aniżeli w dawnej umowie. pas graniczny w którym ma zastosowanie. Nowa konwencja znosi między innymi dotychczasowe trzy rodzaje przepustek granicznych uznając jeden ich rodzaj, a mianowicie przepustki wystawiane na jeden rok, przyczem czas pobytu na obcem terytorjum ograniczony jest do 6 dni.

PODGÓRZ

— *Walne zebranie Ochotniczej Straży Pożarnej.* W ub. środę o godz. 20 odbyło się w sali posiedzeń Rady miejskiej walne zebranie Ochotniczej Straży Pożarnej pod przewodnictwem prezesa burmistrza Stamirowskiego. Protokół prowadził sekretarz St. Dąbrowski. Po odczytaniu protokółów z ostatnich zebrań wybrano na marszałka jednogłośnie p. dr. Balewskiego, który powołał p. B. Schulca na sekretarza i J. Skrzypnika i Ulandowskiego na ławników.

Następnie zdawali sprawozdania prezes Stamirowski, sekretarz Dąbrowski i skarbnik Klemański. Wybrana w osobach pp. Kobędzy, Serafina i Dudka komisja rewizyjna po przeprowadzonej kontroli ksiąg postawiła wniosek o udzielenie ustępującemu zarządowi pokwitowania

Po obszernej i rzeczowej dyskusji udzielono ustępującemu zarządowi jednomyślnie absolutorjum. Z przemówień dyskusyjnych poszczególnych mówców przebijała nuta żalu pod adresem właścicieli nieruchomości z tytułu udzielania słabego poparcia poczynaniom Straży.

W wyniku zarządzonych wyborów weszli na okres 3 letni do zarządu wszyscy dotychczasowi członkowie Zarządu. Na naczelnika wybrano p. M. Nocha i p. Kobędzę na zastępcę. Jako nowych członków przyjęto nacz. Szpicę, Ulandowskiego, K. Wiśniewskiego i St. Skrzypnika. W wolnych wnioskach ustalono jako lokal zebrań hotel „Dom Polski“.

CHEŁMŻA

— *Imieniny Pana Prezydenta.* W środę dnia 1 lutego br. o godzinie 9 rano odbyło się w kościele pokatedralnym z okazji imienin Prezydenta Rzplitej Ignacego Mościckiego uroczyste nabożeństwo, odprawione przez ks. prałata Szydzika. W nabożeństwie brali udział przedstawiciele władz i poszczególnych urzędów oraz młodzież szkolna.

— *Z życia Straży Pożarnych.* W niedzielę dnia 29 stycznia br. odbyło się uroczyste zakończenie kursu I stopnia wyszkolenia kandydatów na naczelników Ochotniczych Straży Pożarnych powiatu toruńskiego.

O godzinie 9,45 przed poł. przed Ratuszem w Chełmży uformował się pochód absolwentów kursu, w którym udział wzięli pp. Starosta Rogowski, Starosta i prezes wojewódzkiej Ochotniczej Straży Pożarnej Kalkstein, burmistrz Kurzętkowski i przewodniczący Rady Miejskiej Komowski, skąd przy dźwiękach orkiestry wyruszono na uroczyste nabożeństwo.

Po uroczystem nabożeństwie odbyła się na Rynku defilada po której na sali Ratusza nastąpiło uroczyste zamknięcie kursu i wydanie świadectw kursistom.

Świadectwa z odbytego kursu I stopnia wyszkolenia kandydatów na naczelników otrzymali pp. Kuska A. Stawki, Główczyński Wł. Stawki, Noch M. Podgórz. Rokicki Bol. Kozibór Drozdalski J. Rudak, Muzalewski J. Weber T, Wiśniewski Jul. Piszkalski Fr., Grabowski Cz. Wołoszczuk St. wszyscy z Chełmży, Łukaszewski L. Grzywna, Chmielewski F. Rogonko, Janowski Fr. Lubianka, Kujawski Alf. Biskupice, Lewandowski Siemoń, Midura R. Rzęczkowo, — Olkiewicz Złotorja, Brudniak Wł. Zelgno, Janaś Jan Dziemiony Szulc Skąpe, Rygielski Skąpe, Milewski Brzeźnicki, Folkmann Skąpe, Ślosek Lulkowo, Fladrowski Kamionka, Krzyżanowski Turzno, Piórkowski Gostkowo, Kowalik Skłurzewo, Frąckowski Pap. Biskupie, Trzciński L. Pap. Toruńskie.

Brodnica

— *Z zjazdu urzędników gospodarczych.* W dniu 29 stycznia rb. odbył się okręgowy zjazd pp. urzędników gospodarczych w Brodnicy z powiatów: brodnickiego, lubawskiego i działdowskiego. Na zjeździe poruszano szereg zagadnień z doby obecnej, oraz z wielkiem zainteresowaniem wysłuchano referatu p. inż. Zielonackiego o ułożeniu płodozmianu, wychowie trzody chlewnej i karmieniu krów. Następne zebranie postanowiono zwołać dnia 26 lutego na które bez wątpienia ziedzie się jeszcze większa ilość członków.

Wyjazd p. Wojewody

P. Wojewoda pomorski Stefan Kirtiklis wyjechał wczoraj do Warszawy w sprawach służbowych.

P. Wojewoda zabawi w Warszawie kilka dni.

Starogard

— *Z zebrania Zw. Inwalidów Wojennych.* Dnia 29 stycznia odbyło się roczne walne zebranie Związku Inwalidów Wojennych. Obrady zagaił przewodniczący p. Kawka witając delegata Zarządu Wojewódzkiego p. Dąbrowskiego z Torunia, kierownika referatu inwalidzkiego Jaglewskiego, delegatów grup oraz gości. Następnie uczczono przez powstanie z miejsc zmarłego członka śp. A. Ossowskiego. Po odczytaniu protokółu z ostatniego zebrania wybrano na marszałka p. Dąbrowskiego, na sekretarza Schulza, na ławników: Głowińskiego, Śmigierskiego i Napiątka. Z kolei członkowie zarządu składali sprawozdania z działalności za rok ub. Po ożywionej dyskusji udzielono ustępującemu zarządowi jednogłośnie absolutorjum, poczem przystąpiono do wyboru nowego Zarządu w skład którego weszli pp. Kawka przewodniczący, Prabucki zastępca, Schulc sekretarz, Sprada zastępca, Herbasz skarbnik Olszowy zastępca. — Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Drywę, Napiątka, Berendta z Bobowa, Bembennka i W. Ryngwelskiego. Do Sądu Koleżeńskiego wybrano pp. dr. Sucheckiego, Śmigierskiego z Skórcza, Głowińskiego z Osieka, Czarnowskiego i Matiasową. Na zakończenie wygłosił p. Dąbrowski referat o stanie organizacyjnym, poruszając również dodatnie i krzywdzące artykuły ustawy inwalidzkiej z dnia 17 marca 1932 r.

Wąbrzeźno

— *Młodzież ku czci Pana Prezydenta.* Dzień 1 lutego jako dzień imienin Prezydenta Rzplitej prof. Ignacego Mościckiego, uczciło gimnazjum uroczystym „porankiem“ Na poranku byli obecni pp. nauczyciele i młodzież klas wyższych, szkół powszechnych żeńskiej i męskiej. Poranek rozpoczął Skorski Czesław wygłoszeniem referatu pt.: „Ignacy Mościcki“. Referent przedstawił życie Pana Prezydenta od najwcześniejszego dzieciństwa, aż do chwili obecnej. Jego zasługi na polu naukowem, kulturalnem i państwowo-twórczem. — Na zakończenie wzniósł okrzyk na cześć Najjaśn. Rzplitej i solenizanta prof. Ignacego Mościckiego. Następnie orkiestra odegrała hymn narodowy i marsza Fetrasa — „Wolna kula“. Po deklamacji Malinowskiej ucz. klasy IIa, „Nad mogiłą żołnierza“ — Kużemskiej, orkiestra odegrała „Menuet“ Paderewskiego. Następnie zbiorową deklamację pt. — „Jakże nie kochać tej ziemi“ wygłosiły Żuralska i Nadolna-Zawodowicz, ucz. klasy IIa i orkiestra odegrała krewkiego „Mazura“ Lewandowskiego. Na zakończenie poranku odśpiewano „Boże coś Polskę“.

Programy radjowe

Poniedziałek, dnia 6 lutego.

Warszawa 11,58 Sygnał czasu — Hejnał z Krakowa; 12,10 Płyty gramofonowe; 15,10 Urz. Komunikat Państw. Inst. Eksp. 15.15 Komunikat gospodarczy; 15,25 Przegląd komunikacyjny; 15,35 Skrzynka pocztowa — omówi dr. M. Stępowski. 15,50 Płyty gramofonowe. 16,25 Francuski (kurs elem.) 16,40 Odczyt z cyklu: „Zagadnienia gospodarcze“ pt. „Sytuacja walutowa świata“ wygłosi p. A. Ivanko. 17,00 Koncert kameralny. 18,00 Muzyka lekka. 18,50 Rozmaitości 19,20 Skrzynka pocztowa rolnicza — omówi inż. W. Tarkowski. 19,30 „Na widnokręgu“.

Wtorek, dnia 7 lutego.

Warszawa 11,58 Sygnał czasu — Hejnał z Krakowa; 12,10 Płyty gramofonowe; 13,20 Urzędowy komunikat PIM; 15,10 Urzędowy Komunikat Państw. Inst. Eksp. 15,15 Komunikat gospodarczy; 15,25 Chwilka lotnicza i przeciwgazowa, 15,30 Komunikat Państw. Urzędu Wych. Fizycznego i Państw. Zw. Sport. 15,35 „Wśród książek“ — omówi prof. H. Mościcki; 15,50 „Zapomniane stare przeboje“ (płyty) 16,25 Odczyt dla nauczycieli (z cyklu org. przez Min. WR i OP) pt. „Cele i zadania dokształcania ogólnego“ wygłosi p. St. Tazbir; 16,40 Odczyt z Krakowa; 17,00 Popołudniowy koncert symfoniczny 18,00 Muzyka lekka; 19,00 Rozmaitości; 19,20 „Listowne nauczanie rolnictwa“ (kursy korespondencyjne im. Staszica) prof. St. Jankowski. 19,30 Feljeton muzyczny z Wilna; 20,00 Koncert popularny. Wyk. Ork. PR. pod dyrekcją J. Ozimińskiego. 21,10 Wiadomości sportowe; 21,20 Recital skrzypcowy E. Zathureczky'ego akomp. L. Urstein; 22,00 Kwadrans literacki: K. Wierzyński „Granice światła (opowiadanie w skróceniu). 22,15 Muzyka taneczna. 22,15 Komunikat meteorol. Gł. Wojsk. Stacji Met. dla komunikacji lotniczej i komunikat policyjny. 23,00 Muzyka taneczna.

Dnia 3 lutego 1933 r. zmarł ś. p.

Ksiądz Proboszcz
Marjan Pączek

Prezes Pomorskiego Towarzystwa Opieki nad Dziećmi.

Nagła śmierć nielitościwie położyła kres życiu pełnemu pracy i poświęcenia. R. i. p.

Zarząd Pom. Towarzystwa Opieki nad Dziećmi.

W nocy z czwartku na piątek umarł nagle na udar serca ś. p.

ks. Marjan Pączek

Proboszcz parafji Najśw. Marji Panny

nasz kochany i nieodżałowany dyrektor i najtroskliwszy opiekun naszych ubogich

Członkowie Stow. biorą udział w uroczystościach pogrzebowych, przyłączając się do Sodalicji Pań. — Msza św. za spokój duszy ś. p. ks. Proboszcza odprawioną zostanie w środę d. 8. b. m. godz. 7,45

Znając zapatrywania naszego drogiego Zmarłego składamy zamiast wieńca na Jego trumnę ofiary na ubogich naszej parafji.

Stow. Pań Mił. św. Winc. à Paulo.

TORUŃ

PRZETARG DOWOLNY.

Dnia 7 lutego o godz. 12 sprzedawać będę u spedytora Sadeckiego: pokój stołowy, biurko i inne przedmioty.

Kozak, komornik sądowy Rewiru 1-go.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 7 lutego o godz. 12 licytować będę u spedytora Sadeckiego za gotówkę najwięcej dającemu: umywalnię z lustrem, 2 nocne stoliki, stół krawiecki, maszynę do szycia. Zlec. Nr. 1861/32

(—) Janowski, komornik Sądu Grodzkiego, rew. VI.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 7 lutego 1933 r. o godz. 11 przed poł. sprzedawać będę u ekspedytora Sadeckiego za gotówkę: bufet, kredens, biurko, kanapa, pianino, radjoaparat, futro damskie, szafy do akt i do książek, krzesła, obrazy, i wiele innych rzeczy. 164/33

Linde, komornik Sądu Grodzkiego.

GRUDZIĄDZ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W środę dnia 8. 2. br. sprzedam o godz. 9 przy ul. M. Focha 2: 2 biurka kancelaryjne, o godz. 9,30 przy ul. G. Hallera 5: 2 fotele i kanapa, o godz. 10 przy ul. Chełmińskiej 7: umywalnia z lustrem, szafa, stół i stolik nocny, o godz. 10,30 przy ul. Chełmińskiej 51: szafa, o godz. 11 przy ul. Chełmińskiej 58: 14 wieńców nagrobkowych, 2 donice paproci, 2 donice aspidystrii 1 palma, 3 mirty, 8 doniczek fiołków i 4 doniczki eszenerji, o godz. 12 przy ul. Rybackiej 3: umywalnia, 2 nocne stoliki, obraz, bufet, kredens i stół. 676

Kowalski, komornik sąd. Rew. III. w Grudziądzu.

UCHWAŁA. W sprawie odroczenia wypłat uwzględniając wniosek Wandy Donimirskiej właścicielki majętności Marusza powiatu grudziądzkiego z dnia 20. XI. 1932 r. udziela się wnioskodawczyni po myśli Rozp. Prez. Rzplitej z 23. 8. 1932 r. (Dz. U. nr. 72 p. 652) odroczenia wypłat na jednoroczny okres gospodarczy, którego koniec określa się na dzień 30. X. 1933 roku. Zarządcą sądowym mianuje się Witolda Ofręba-skiego zam. w Maruszy.

Grudziądz, dnia 30. I. 1933 r. 677

3. N. 15/32. **Sąd Grodzki.**

Do tutejszego rejestru spółdzielczego pod nr. 124 zapisano dziś Młyny Radzyńskie Spółdzielnia z ogr. odpowiedzialnością w Radzynie. pow. Grudziądz. Przedmiotem Spółdzielni jest: a) dzierżawy Młynów i pokrewnych przedsiębiorstw oraz prowadzenie tychże na własny lub obcy rachunek, b) sprzedaż wszelkich przetworów młynarskich itp., c) zakup i sprzedaż ziemiopłodów, sztucznych nawozów, węgli i drzewa opałowego, d) zakładanie oddziałów, filji i sklepów sprzedażno wymiennych. Udział wynosi złotych 100 i winien być wpłacony natychmiast. Każdy członek musi zadeklarować przynajmniej jeden udział. Nie wolno wszakże posiadać więcej, niż 10 udziałów. Do Zarządu wybrano Czesława Buschkego z Radzyna. a) Czas trwania spółdzielni jest nieograniczony b) wszelkie ogłoszenia umieszczane będą w czasopiśmie w „Dniu Pomorskim" w Grudziądzu, c) Zarząd jest jednoosobowy wybrany uchwałą Rady Nadzorczej na czas nieograniczony względnie na czas kontraktowo oznaczony, d) Do oświadczenia woli w imieniu spółdzielni potrzebny jest zarząd. Za spółdzielnię zarząd podpisuje w ten sposób, że do firmy podpisującej dołącza swój podpis, e) Nadzór nad czynnościami zarządu sprawuje Rada Nadzorcza, g) Likwidacja zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach.

Grudziądz, dnia 9. I. 1933 r. 675

3. R. Sp. 124. **Sąd Grodzki.**

Teatr Polski

w Toruniu

Repertuar

W poniedziałek, dnia 6 bm. teatr nieczynny.

We wtorek, dnia 7 bm. o godz. 20-tej

„Żonaty kawaler"

Komedja muzyczna w 3 aktach Fr. Fiszel'a Leg. zniż. 33%.

W środę, dnia 8 bm. z powodu próby generalnej z „Don Karlosa" teatr nieczynny.

UCHWAŁA. W sprawie podania Józefa Czajkowskiego ze Siemonia właściciela nieruchomości Siemoń tom I. wykaz L. 109 i 113, tom VI. L. 74 i tom IX. wykaz L. 221, tom II. wykaz L. 130, tom III. L. 177, tom IV. wykaz L. 5. o odroczenie wypłat wyznacza się na dzień 16 lutego 1933 r. w gmachu Sądu Grodzkiego w Toruniu pokój L. 7 termin rozpoznawczy, na który mogą przybyć wierzyciele wzgl. ich prawni zastępcy celem udzielenia sądowi wyjaśnień.

Toruń, dnia 25 stycznia 1933 r.

Sąd Grodzki.

5. N. 3/33.
1
Zlec. Nr. 63IX. 327

Spis zapowiedzi Nr. 82.

ZAPOWIEDŹ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1. Józef Dzienisz, czeladnik piekarski, zamieszkały w Gdyni Chylonji dom Kortasa, syn Jana Dzienisza, właściciela, zamieszkałego w Melwinie powiat Morski i tegoż małżonki Ewy z domu Bachównej, zmarłej, ostatnio zamieszkałej w Melwinie, powiat Morski; 2. niezamężna Klara Grabanówna, bufetowa, zamieszkała w Gdańsku Stadtgraben nr. 7, córka Teodora Grabana, krawca, zmarłego, ostatnio zamieszkłego w Dzierżążnie powiat Tczewski i tegoż małżonki Anastazji z domu Lewandowskiej zamieszkałej w Dzierżążnie powiat Tczewski, chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Gdyni i w „Gazecie Gdańskiej".

Gdynia, dnia 1 lutego 1933 r.

Urzędnik stanu cywilnego w zastępstwie Dorsch.

Spis zapowiedzi Nr. 6.

ZAPOWIEDŹ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1. szwajcar Leon Jendernalik, nieżonaty, zamieszkały w Dąbrówce, powiat starogardzki, syn robotnika Franciszka Jendernalika i żony jego Anny z domu Nakielskiej, oboje zamieszkałych w Dąbrówce, powiat starogardzki; 2. niezamężna Anna Kilichówna, bez zawodu, zamieszkała w Starogardzie, córka robotnika Jakóba Kilicha i żony jego Weroniki z domu Domachowskiej, oboje zamieszkałych w Starogardzie, chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Starogardzie, Wernersdorf, Wolne Miasto Gdańsk i Dąbrówce.

Starogard, dnia 27 stycznia 1933 r.

Urzędnik stanu cywilnego w zastępstwie Brzoskowski.

BYDGOSZCZ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

We wtorek dnia 7. 2. 1933 r. o godz. 10 przed poł sprzedam przy ul. Podwale 15 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 motor 1 P. S., 1 młynek do kawy; następnie o godz. 10 i pół przy Zbożowym Rynku 19: 1 bufet, 1 lustro, 1 stół i 6 krzeseł.

Zlec. Nr. 251/8.

Malak, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 7. 2. 1933 r. o godz. 14 sprzedam przy ul. Wileńska 9 za natychmiastową zapłatą: 1 umywalkę, 1 futro męskie i 1 futro damskie.

Zlec. Nr. 304/8

Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 7. 2. 1933 r. o godz. 11 sprzedam przy ulicy Śniadeckich 7 za natychmiastową zapłatą: 1 kredens i 1 bufet.

Zlec. Nr. 305/8

Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 7. 2. 1933 r. o godz. 12 sprzedam przy ulicy Kwiatowa 14 za natychmiastową zapłatą: 1 biurko, 5 ławek stolarskich, 1 szafę z szufladami, 1 lustro i 1 leżankę. Zlec. Nr. 308/8

Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 7. 2. 1933 r. o godz. 10 sprzedam przy ulicy Hetmańskiej 4 za natychmiastową zapłatą: 1 bufet.

Zlec. Nr. 307/8

Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 7. 2. 1933 r. o godz. 9 sprzedam przy ulicy Śniadeckich 31 za natychmiastową zapłatą: 1 urządzenie składowe i wagę marki Szember

Zlec. Nr. 306/8

Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 7. 2. 1933 r. o godz. 15 sprzedam przy ulicy Wileńska 6 za natychmiastową zapłatą: 1 fortepian, 1 bufet, 1 kredens, 1 kanapa z obudowaniem, 1 lustro, 1 szafonierkę, 1 zegar stojący, 4 rolwozy i 4 wozy skrzynkowe. Zlec Nr. 309/8

Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 7. 2. 1933 r. o godz. 14 sprzedam przy ulicy Wileńska 9 za natychmiastową zapłatą: 1 bufet.

Zlec. Nr. 303/8

Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 6. Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy **Rok IV.**

Lekkoatletyka w zimie

Mistrzostwa Polski w Przemyślu

Przemyśl, 6. 2. (PAT). W niedzielę odbyły się w Przemyślu **pierwsze zimowe lekkoatletyczne mistrzostwa Polski.** Startowali liczni zawodnicy wszystkich okręgów. Wyniki, osiągnięte są nagół dobre.

Zawody otwarte zostały w obecności dowódcy OK. X. **generała Tessaro**, przedstawicieli władz cywilnych, wojskowych itd.

Techniczne wyniki zawodów przedstawiają się następująco: **50 metrów przez płotki pań:** pierwsza **Białasówna** (Pogoń — Katowice) w czasie 8,9 sek., druga Wiszka (AZS — Lwów) 9,3 sek. **Bieg na 3.000 metrów panów:** pierwszy Sawaryn (Pogoń — Lwów) 9 min. 31,2 sek., drugi Jakubowski 9 min. 34 sek. **Kula pań:** pierwsza **Jasieńska** (AZS — Poznań) 11,11 m., druga Janowska (Krusche-Ender — Pabjanice). **Kula panów:** pierwszy **Heljasz** (Warta — Poznań) 14,92, drugi Tilgner (Sokół — Poznań) 14,01 m. **Skoki w zwyż panów:** pierwsze **Pławczyk** (AZS — Warszawa) 188, drugi Niemiec (Pogoń — Lwów) 183. **Skok w dal pań z miejsca:** pierwsza **Jasieńska** (AZS — Poznań) 2,26 m., druga Wasilewska (Pogoń — Katowice) 2,21 m. **Tyczka:** pierwszy **Pławczyk** (AZS — Warszawa) 371½, drugi Lichtblaum (Pogoń — Lwów 351. **Skok w zwyż pań:** pierwsza **Janowska** (Krusche-Ender — Pabjanice). **500 metrów pań:** pierwsza **Świderska** 1:33,4, druga Nowicka (AZS — Warszawa) 1:34,2.

Polska walczyć będzie z Holandją

w pierwszej rundzie rozgrywek o puhar Davisa

Paryż, 6. 2. (PAT). W czwartek w nocy odbyło się w Paryżu **losowanie kolejności spotkań w turnieju o puhar Davisa w r. 1933.** Losowanie odbyło się w salonach pałacu Elizejskiego pod przewodnictwem prezydenta Lebruna w obecności ambasadorów i posłów wszystkich państw, które zgłosiły udział w rozgrywkach. Zgłosiło się **33 państw.**

Losowanie dało następujące wyniki: strefa europejska w pierwszej rundzie walczą Finlandja — Indje Brytyjskie, Belgja — Austrja, Włochy — Jugosławja, Egipt — Niemcy, **Polska — Holandja**, Danja — Irlandja, Węgry — Japonja. Stefa amerykańska w pierwszej rundzie: Kuba — Kanada, Stany Zjedn. — Meksyk, Strefa południowo-amerykańska: w pierwszej rundzie walczą Chili — Brazylja, Argentyna — Peru. Valcoverem do drugiej rundy wchodzą: Grecja, Rumunja, Monaco, Czechosłowacja, Norwegja, Australja, Afryka Południowa ze strony europejskiej, a Urugwaj ze strefy południowo-amerykańskiej.

Dwa zwycięstwa i jedna porażka

naszych tenisistów w Sztokholmie

Sztokholm, 6. 2. (PAT). Na międzynarodowych zawodach tenisowych pomiędzy warszawską Legją a klubem A. I. K. polscy tenisiści odnieśli **dwa zwycięstwa i ponieśli jedną porażkę.**

W grze pojedyńczej panów **Tłoczyński pokonał mistrza Szwecji Soederströma** w czterech setach 6:3, 3:6, 6:3, 6:3, a **Wittman przegrał z Schröderem 1:6, 4:6, 7:9.** W grze pojedyńczej pań **Jędrzejowska pokonała panią Gedeholm** 6:1, 6:2, 6:2.

W dalszym ciągu polscy tenisiści ponieśli dwie porażki. Jedyne zwycięstwo dnia zanotowała **Jędrzejowska.**

Na zawodach był obecny król szwedzki Gustaw oraz następca tronu.

W grze pojedyńczej panów Tłoczyński niespodziewanie przegrał z Schröderem 3:6, 3:6, 4:6. W grze podwójnej panów **para szwedzka Soederström—Schröder odniosła zwycięstwo nad parą polską Tłoczyński i Wittman** 6:0, 6:2, 6:2.

Z Naczelnej Rady Strzelectwa w Polsce

W dniu 26 bm. o godzinie 10 rano w sali konferencyjnej PUWF (Myśliwiecka 3) odbędzie się drugie posiedzenia Naczelnej Rady Strzelectwa w Polsce.

Porządek dzienny przewiduje: przyjęcie protokółu I zebrania, wybór wiceprezesów Rady, skład Rady na rok 1933-34, sprawy komisji, — sprawa utrącenia dzikich zawodów, sprawozdanie Komitetu Budowy Strzelnicy w Warszawie i wolne wnioski.

Nowe władze Polskiego Zw. Motocyklistów

Warszawa, 6. 2. (PAT). W sali konferencyjnej Państw. Urzędu W. F. odbył się **doroczny walny zjazd Polskiego Związku Motocyklistów.** Na czele nowego zarządu stanął **ponownie zasłużony dotychczasowy jego prezes generał dr. Ruppert.** Ponadto **wybrano naczelnika Olechnowicza, inż. Kodelskiego, p. Gajewskiego, kpt. Krupińskiego, p. Karugę, por. Rybińskiego i Ungelteta.**

Akademicki konkurs narciarski o mistrzostwo Polski

Katowice, 6. 2. (PAT). W Wiśle staraniem AZS cieszyńskiego rozpoczął się w sobotę **trzeci akademicki narciarski konkurs o mistrzostwo Polski.** W pierwszym dniu zawodów rozegrano biegi otwarty i do kombinacji na 15 km., oraz bieg pań na 6 km. W mistrzostwach bierze udział 70 zawodników i 10 zawodniczek.

W **biegu otwartym** na 15 km. zwyciężył **Woyna (AZS Gdańsk)** w czasie 1 godz. 6 min., drugi **Rodzynkiewicz** (AZS Lwów) 1 godz. 08 m.n. 06 sek.

W biegu do kombinacji na 15 km. zwyciężył **Lankosz** (AZS Lwów) 1 godz. 08,06, drugi **Łamacz** (AZS Cieszyn) 1 godz. 0,8,48. **Najlepszy czas dnia uzyskał Woyna.**

W **biegu pań na 6 km.** pierwsze miejsce niespodziewanie zajęła **Pallachówna** (Cieszyn) w czasie 41 min. 1 sek. Najlepszy czas uzyskała jednak **Kępna** (SKN Katowice), która startowała poza konkursem 39 min. 9 sek.

Porażka naszych bokserów w Bytomiu

Katowice, 6. 2. (PAT). W Bytomiu rozegrano **mecz bokserski pomiędzy reprezentacjami** obu Śląsków, zakończył się **porażką drużyny polskiej w stosunku 6:10. Drużyna** polska została skrzywdzona **wybitnie przez stronnicze sędziowanie.**

Mecz tenisowy Warszawa—Berlin

Mecz tenisowy Warszawa—Berlin odbędzie się **definitywnie** w dniach 31 marca i 1 kwietnia **w Berlinie.**

Barw Polski bronić będą: — Jedrzejowska, Volkmerówna, Tłoczyński i Hebda.

Wbrew dawniejszym projektom — Jędrzejowska, **czołowa nasze tenisistka** na Rivierę w **tym roku nie pojedzie.** W dniach 7 i 8 bm. **weźmie udział** w międzynarodowym turnieju w **Kopenhadze, skąd uda się** do Londynu, gdzie **pozostanie do końca** marca. Prosto z Londynu przyjedzie Jędrzejowska do Berlina na mecz Warszawa — Berlin.

A. Z. S. (Warszawa), Legja, Pogoń i A. Z. S. (Poznań)

weszły do półfinału mistrzostw hokeyowych Polski

Krynica, 6. 2. (PAT). W ramach rozgrywek o hokejowe mistrzostwo Polski odbył się **ostatni mecz w grupie pierwszej o wejście do półfinału** pomiędzy drużynami **A. Z. S.** (Poznań) i **Ł. K. S.**, zakończony **zwycięstwem poznańczyków w stosunku 3:1** (0::1, 1:0, 2:0).

W ten sposób obok warszawskich drużyn **AZS i Legji** oraz lwowskiej **Pogoni** jeszcze i **AZS Poznań** dostały się do rozgrywek,

Mecz hokejowy, rozegrany między wileńskiem Ogniskiem a krynickiem K. T. H. przyniósł zwycięstwo drużynie wileńskiej w stosunku 2:1 (1:1, 1:0, 0:0).

Nasi narciarze w Innsbrucku

Nasza ekspedycja narciarska na **wielkie międzynarodowe zawody przybyła do Innsbrucku** pod wodzą prezesa PZN'u płk. Bobkowskiego i kapitana związkowego Faechera.

Pierwszy start narciarzy naszych **nastąpi** w dniu 7 bm.

Mimo braku Norwegów na starcie tych wielkich zawodów obudziły one jednak w tym roku szczególne zainteresowanie i zgromadzą na starcie rekordową liczbę zawodników. Do biegu na 18 klm. stanie 194 zawodników, do biegu na 50 klm. — 74. W tym biegu ciężkie zadanie będą mieli zawodnicy czescy — Nowak i Barton, — którzy wylosowali dwa pierwsze numery, będą więc musieli startować pierwsi.

Program zawodów jest następujący:

6 bm. — bieg zjazdowy na 12 klm.
7 bm. — 40 km bieg sztafetowy;
8 bm. — bieg zjazdowy pań i panów na 5 km
9 bm — slalom dla panów;
10 bm. — bieg 18 km i slalom dla pań
11 bm. — konkurs skoków do kombinacji;
12 bm. — otwarty konkurs skoków;
13 bm. — bieg na 50 klm.

Nowe zwycięstwo strzelców-narciarzy w Zakopanem

Podczas rozegranego w Zakopanem dorocznego **biegu narciarskiego** z przeszkodami na 4 km. o puhar wędrowny Kornela Makuszyńskiego **strzelec** Snowiński uzyskał pierwsze miejsce w **klasie senjorów**, przebywając trasę biegu w **pięknym** czasie 14:23.

Wychowanie Fizyczne na zjeździe lekarzy i przyrodników polskich

W dniach 12 do 15 września br. odbędzie się w Poznaniu czternasty zjazd lekarzy i przyrodników polskich.

Wśród szeregu sekcji istniejących przy tego rodzaju zjazdach, od lat trzydziestu istnieje sekcja wychowania fizycznego. Z tej racji na tegorocznym zjeździe poruszone zostaną sprawy, — związane z wychowaniem fizycznem. Tematem programowym zjazdu będzie: Higjena szkolna i wychowanie fizyczne w środowiskach wiejskich i małomiasteczkowych", opracowywany przez najwybitniejszych znawców tego problemu w Polsce. Ponadto przewidziano szereg innych wykładów na sekcji WF z tej dziedziny.

Organizatorzy zjazdu proszą osoby zainteresowane o jaknajrychlejsze zgłaszanie tych wykładów pod adresem: Sekcja Higjeny Szkolnej i Wychowania Fizycznego, Poznań, Park Wilsona. Wysokim. Protektorem zjazdu będzie Pan Prezydent Mościcki.

Ciekawy mecz pięściarski w Grudziądzu

Goplania (Inowrocław) — Sokół I.

Po dłuższej przerwie będziemy świadkami nadzwyczaj ciekawych walk pięściarskich, które odbędą się w czwartek, 9 bm. o godz. 8-mej wieczorem w Tivoli między KS. Goplanją a Sokołem I.

Spodziewać się należy, że goście wykażą technikę, długo u nas niewidzianą tembardziej, iż przedstawiają oni obecnie jeden z najlepszych zespołów całej Polski.

Tenis stołowy

I. Pom. Druż. Harcerska — S. M. P. Św. Jana

W ub. sobotę odbyły się zawody ping-pongowe między I Pomorską Drużyną Harcerską a wzmocnioną II-gą reprezentacją S. M. P. przy kościele Św. Jana, które zakończyły się zwycięstwem harcerzy w stosunku 8:6.

Poszczególne wyniki są następujące: Drążkowski (harc.) — Zieliński 0:6, 0:6; Barański (harc.) — Kalinowski 6:4, 6:2; Jabłoński (harc.) — Brozdowski 3:6, 2:6; Kaniecki (harc.) — Kojtka 6—1, 6:1; Sadowski (harc.) — Affelt 4:6, 8:6; Czołgowski (harc.) — Andruszkiewicz 6:4, 6:3; Kaczyński (harc.) — Winiarski 6:1, 2:6.

I Pomorska Drużyna Harcerska stoczyła rewanżowe spotkanie ping-pongowe z II drużyną „Orląt" w ub. niedzielę. Dało ono wynik remisowy w stosunku 7:7. Wyniki są następujące: Barański (harc.) — Kubiak 8:6, 6:4; Drążkowski (harc.) — Baracz 4:6, 6:4; Czołgowski (harc.) — Sikorski 6:4, 6:1; Kaczyński (harc.) — Bączkowski 6:3, 6:2; Jabłoński (harc.) — Sadowski 0:6, 0:6; Sadowski (harc.) — Sochacki 4:6, 5:7; Kaniecki (harc.) — Arendt 2:6, 2:6).

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-łamowej . . . 0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . 1.00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł — w tekście . . . 0.50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersze m/m na stronie 7-łamowej. . . . 15 fen.
" " " " " 4 " . . 50 fen.
Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen.
Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Mickiewicza 3.
Red. odpowiedzialny na Bydgoszcz Józef Dobrostański Mostowa 6
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p.
Redaktor odopwiedz. na Gdynię Wiktor Mielnikow Gdynia, Świętojańska
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław, Władysław Kawałkowski Inowrocław, Rynek 25.
Redaktor odpowiedz. na Grudziądz, Józef Stanach. Grudziądz, Rynek 10/11.
Za ogłoszenia odpowiada administracja
Wydawnictwo: „Dzień Pomorski", „Dzień Bydgoski," „Gazeta Morska" „Dzień Grudziądzki" „Dzień Kujawski"
Nakładem i czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu

Abonament miesięczny wynosi
w ekspedycji miejscowych agencjach . . . 3.— zł
z odnoszeniem do domu w Toruniu . . . 3.40 zł
przez pocztę z odnoszeniem . . . 3.36 zł
pod opaską . . . 4.50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . 2.50 gd przez chłopca . . . 2.30 zł
z odbieraniem w administracji wprost gd 2, zagranicą 4 gd . . 7.— zł
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma